

Den Europæiske Unions Tidende

C 82

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

51. årgang

1. april 2008

Informationsnummer

Indhold

Side

IV Oplysninger

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER OG ORGANER

Kommissionen

2008/C 82/01

EF-retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse ⁽¹⁾ 1
DA

IV

(Oplysninger)

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER
OG ORGANER

KOMMISSIONEN

EF-RETNINGSLINJER FOR STATSSTØTTE TIL MILJØBESKYTTELSE

(EØS-relevant tekst)

(2008/C 82/01)

INDHOLD

	Side
1. Indledning	4
1.1. En statsstøttepolitik og en energipolitik for Europa	4
1.2. Statsstøttepolitik og miljøbeskyttelse	4
1.3. Afvejningstesten og dens anvendelse på støtte til miljøbeskyttelse.....	5
1.3.1. Handlingsplanen på statsstøtteområdet: mindre og bedre målrettet statsstøtte, afvejningstest til vurdering af støtte.....	5
1.3.2. Mål af fælles interesse ifølge retningslinjerne	6
1.3.3. Eget instrument	6
1.3.4. Støttens virkning som tilskyndelse og nødvendigheden af støtten	7
1.3.5. Støttens proportionalitet.....	7
1.3.6. De negative virkninger af miljøstøtte skal begrænses, så den samlede afvejning er positiv	8
1.4. Gennemførelse af afvejningstesten: retlige formodninger og behov for en mere detaljeret vurdering	8
1.5. Grundene til, at bestemte foranstaltninger er omfattet af disse retningslinjer.....	9
1.5.1. Støtte til virksomheder, der går videre end fællesskabsstandarderne eller øger miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder	9
1.5.2. Støtte til erhvervelse af nye transportmidler, der går videre end fællesskabsstandarderne eller øger miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder.....	9

	Side
1.5.3. Støtte til tidlig tilpasning til nye fællesskabsstandarder	9
1.5.4. Støtte til miljøundersøgelser	9
1.5.5. Støtte til energibesparelser	9
1.5.6. Støtte til vedvarende energikilder	10
1.5.7. Støtte til kraftvarmeproduktion og støtte til fjernvarme	10
1.5.8. Støtte til affaldshåndtering	11
1.5.9. Støtte til rensning af forurenede industrigrunde	11
1.5.10. Støtte til flytning af virksomheder	11
1.5.11. Støtte i form af handelsordninger for emissionstilladelser	11
1.5.12. Støtte i form af lempelser af eller fritagelser for miljøafgifter	11
2. Anvendelsesområde og definitioner	12
2.1. Retningslinjernes anvendelsesområde	12
2.2. Definitioner	13
3. Støttens forenelighed med fællesmarkedet i henhold til EF traktatens artikel 87, stk. 3	15
3.1. Støttens forenelighed efter EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c)	15
3.1.1. Støtte til virksomheder, der går videre end fællesskabsstandarderne eller øger miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder	15
3.1.2. Støtte til erhvervelse af nye transportmidler, der går videre end fællesskabsstandarderne eller øger miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder	17
3.1.3. Støtte til tidlig tilpasning til fremtidige fællesskabsstandarder	17
3.1.4. Støtte til miljøundersøgelser	18
3.1.5. Støtte til energibesparelser	18
3.1.5.1. Investeringsstøtte	18
3.1.5.2. Driftsstøtte	18
3.1.6. Støtte til vedvarende energikilder	19
3.1.6.1. Investeringsstøtte	19
3.1.6.2. Driftsstøtte	19
3.1.7. Støtte til kraftvarmeproduktion	20
3.1.7.1. Investeringsstøtte	20
3.1.7.2. Driftsstøtte	20
3.1.8. Støtte til energieffektiv fjernvarme	21
3.1.9. Støtte til affaldshåndtering	21
3.1.10. Støtte til rensning af forurenede industrigrunde	22
3.1.11. Støtte til flytning af virksomheder	22
3.1.12. Støtte i form af handelsordninger for emissionstilladelser	23

	Side
3.2.	Støttens virkning som en tilskyndelse og nødvendigheden af støtten 24
3.3.	Forenelighed med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3..... 24
4.	Støtte i form af afgiftslempelser eller afgiftsfritagelser 25
5.	Foreneligheden af støtte underlagt en detaljeret vurdering 26
5.1.	Foranstaltninger underlagt en detaljeret vurdering 26
5.2.	Kriterier for økonomisk vurdering af individuelle sager 27
5.2.1.	Støttens positive virkninger 27
5.2.1.1.	Markedssvigt 27
5.2.1.2.	Egnet instrument 27
5.2.1.3.	Støttens virkning som en tilskyndelse og nødvendigheden af støtten 27
5.2.1.4.	Støttens proportionalitet..... 28
5.2.2.	Analyse af forvridningen af konkurrence- og samhandelsvilkårene..... 28
5.2.2.1.	Dynamiske incitamenter/fortrængning 29
5.2.2.2.	Støtte til at holde ineffektive virksomheder i gang 29
5.2.2.3.	Markedsstyrke/ekskluderende adfærd 30
5.2.2.4.	Virkninger for samhandel og beliggenhed..... 30
5.2.3.	Afvejning og beslutning 30
6.	Kumulering 31
7.	Afsluttende bestemmelser 31
7.1.	Årlig indberetning 31
7.2.	Åbenhed 31
7.3.	Overvågning og evaluering..... 31
7.4.	Egnede foranstaltninger..... 32
7.5.	Anvendelse, gyldighed og revision 32

1. INDLEDNING

1.1. En statsstøttepolitik og en energipolitik for Europa

- (1) Det Europæiske Råds forårstopmøde 2007 opfordrede medlemsstaterne og EU-institutionerne til at fortsætte deres indsats for at udvikle en bæredygtig integreret europæisk klima- og energipolitik. Det Europæiske Råd fastslog bl.a.: »Da energiproduktion og energianvendelse er hovedkilderne til drivhusgasemissioner, er der behov for en integreret klima- og energipolitisk strategi for at nå dette mål. Integrationen bør opnås på basis af gensidig støtte. På den baggrund vil energipolitikken for Europa (EPE) forfølge nedennævnte tre mål under fuld respekt for medlemsstaternes valg af energimix og suveræniteten over primære energikilder og understøttet af en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne:
- at øge forsyningssikkerheden
 - at sikre de europæiske økonomiers konkurrenceevne og disponibel energi til overkommelige priser
 - at fremme miljømæssig bæredygtighed og bekæmpe klimaændringer.«
- (2) Som en milepæl i indførelsen af denne energipolitik for Europa støttede Det Europæiske Råd en omfattende energihandlingsplan for perioden 2007-2009 og opfordrede navnlig Kommissionen til at fremlægge forslagene, som der anmodedes om i handlingsplanen, så hurtigt som muligt. Et af disse forslag vedrører en revision af EF-rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse.
- (3) Det Europæiske Råd påtog sig en fast ensidig forpligtelse til en reduktion i EU af drivhusgasemissionerne på mindst 20 % frem til 2020 i forhold til 1990. Det Europæiske Råd understregede også, at det var nødvendigt at forbedre energieffektiviteten i EU med henblik på at nå målet om at spare 20 % af EU's energiforbrug i forhold til 2020-prognoserne og godkendte et bindende mål om, at vedvarende energi i 2020 skulle udgøre 20 % af EU's samlede energiforbrug samt et bindende mindstemål på 10 %, som alle medlemsstaterne skulle nå, for biobrændstoffers andel af det samlede forbrug af benzin og diesel til transport i EU i 2020.
- (4) De nye retningslinjer er et af instrumenterne til at gennemføre handlingsplanen og miljøspekterne af de energi- og klimarelaterede mål, som Det Europæiske Råd har fastsat.

1.2. Statsstøttepolitik og miljøbeskyttelse

- (5) I »Handlingsplan på statsstøtteområdet — Mindre og bedre målrettet statsstøtte: en reformplan for 2005-2009«⁽¹⁾ (herefter kaldet »handlingsplanen på statsstøtteområdet«) bemærkede Kommissionen, at statsstøtteforanstaltninger undertiden kan være effektive midler til at nå mål af fælles

interesse. I nogle tilfælde kan statsstøtte korrigere markeds- svigt og derved få markederne til at fungere bedre og fremme konkurrenceevnen. Statsstøtte kan også bidrage til at fremme bæredygtig udvikling, uafhængig af korrektionen af markeds- svigt⁽²⁾. Handlingsplanen på statsstøtteområdet understregede også, at miljøbeskyttelse kan skabe muligheder for innovation, skabe nye markeder og øge konkurrenceevnen gennem en effektiv ressourceudnyttelse og nye investeringsmuligheder. Statsstøtte kan i nogle tilfælde bidrage til at nå disse mål og dermed bidrage til de centrale mål i Lissabon-strategien om bæredygtig vækst og jobskabelse. Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1600/2002/EF af 22. juli 2002 om fastlæggelse af Fællesskabets sjette miljøhandlingsprogram⁽³⁾ (herefter »det sjette miljøhandlingsprogram«) fastsætter de prioriterede indsatsområder for miljøbeskyttelse⁽⁴⁾.

- (6) Hovedformålet med statsstøttekontrol på miljøbeskyttelsesområdet er at sikre, at statsstøtteforanstaltninger medfører et højere miljøbeskyttelsesniveau, end der ville være uden støtten, og at de positive følger af støtten overstiger de negative følger, hvad angår konkurrenceforvridning, under hensyntagen til forurenere betaler-princippet som fastsat i EF-traktatens artikel 174.
- (7) Økonomisk virksomhed kan skade miljøet, ikke mindst gennem forurening. I nogle tilfælde kan virksomhederne, hvor det offentlige ikke griber ind, undgå at bære de fulde miljøomkostninger ved deres aktiviteter. Som følge heraf sikrer markedet ikke en effektiv ressourceallokering, da producenten ikke tager højde for de (negative) eksterne virkninger af produktionen, som i stedet bæres af hele samfundet.
- (8) Ifølge forurenere betaler-princippet kan disse negative eksternaliteter takles ved at sikre, at forurenere betaler for sin forurening, hvilket indebærer fuld internalisering af miljøomkostningerne hos forurenere. Det skal sikre, at de private omkostninger (der bæres af virksomheden) afspejler samfundets reelle omkostninger ved den økonomiske virksomhed. En fuldstændig gennemførelse af forurenere betaler-princippet vil således kunne korrigere markeds- svigt. Forurenere betaler-princippet kan gennemføres enten ved at fastsætte bindende miljøstandarder eller ved markedsbaserede instrumenter⁽⁵⁾. I nogle af de markedsbaserede instrumenter kan der indgå ydelse af statsstøtte til alle eller nogle af de virksomheder, der er omfattet af dem.

(1) KOM(2005) 107 endelig.

(2) Handlingsplan på statsstøtteområdet, punkt 10.

(3) EFT L 242 af 10.9.2002, s. 1.

(4) De prioriterede områder er: klimaændringer, natur og biodiversitet, miljø og sundhed samt naturressourcer og affald. Sundhed er ikke omfattet af disse retningslinjer.

(5) Hvad angår sidstnævnte, henvises til grønbogen om markedsbaserede instrumenter til miljøpolitiske og andre beslægtede politiske formål af 28. marts 2007, KOM(2007) 140 endelig.

- (9) Selv om der på nuværende tidspunkt er grænser for anvendelsen af forurenere betaler-princippet, bør denne mangel ved reguleringen ikke forhindre medlemsstaterne i at indføre strengere miljøbeskyttelseskrav end Fællesskabets og i så høj grad som muligt reducere de negative eksterne effekter.
- (10) For at styrke miljøbeskyttelsen kan medlemsstaterne vælge at bruge statsstøtte til at skabe incitament på individuelt niveau (virksomhedsniveau) for at opnå et højere miljøbeskyttelsesniveau end krævet i henhold til fællesskabsstandarderne eller forøge miljøbeskyttelsen, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder. De kan også indføre strengere nationale standarder eller højere miljøafgifter end krævet i fællesskabslovgivningen, eller de kan anvende miljøafgifter til ensidigt at gennemføre forurenere betaler-princippet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabslovgivning.
- (11) Kommissionen mener, det er nødvendigt at revidere rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse for at opfylde målsætningerne i handlingsplanen på statsstøtteområdet og navnlig sikre en mere målrettet støtte, en bedre økonomisk analyse og mere effektive procedurer. Endvidere finder Kommissionen det nødvendigt at tage højde for udviklingen i miljøpolitikken og miljøteknologien og justere reglerne i lyset af erfaringerne.
- (12) Kommissionen vil anvende disse retningslinjer i sin vurdering af miljøstøtte og derved øge retssikkerheden og åbenheden om dens beslutningstagning. Støtte til miljøbeskyttelse vil først og fremmest kunne begrundes i medfør af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c). Disse retningslinjer erstatter EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse⁽⁶⁾, der trådte i kraft i 2001.
- (13) Der gives retningslinjer for to typer vurderinger: en standardvurdering for foranstaltninger vedrørende støtte under et vist loft eller støtte til anlæg med en produktionskapacitet under et vist loft (kapitel 3) og en detaljeret vurdering for foranstaltninger vedrørende støtte over dette loft eller støtte til anlæg med en produktionskapacitet over dette loft samt for støtte til nye anlæg, der fremstiller vedvarende energi, hvor støttebeløbet fremkommer ved en beregning af de sparede eksterne omkostninger (kapitel 5).
- (14) Retningslinjerne vil blive anvendt på alle foranstaltninger, der anmeldes til Kommissionen (enten fordi foranstaltningen ikke er omfattet af en gruppefritagelsesforordning, eller der efter gruppefritagelsesforordningen er anmeldelsespligt for individuel støtte, eller fordi den pågældende medlemsstat bestemmer sig for at anmelde en foranstaltning, der som udgangspunkt kunne være omfattet af en gruppefritagelsesforordning), samt for vurderinger af al uanmeldt støtte efter offentliggørelsen af disse retningslinjer.
- 1.3. Afvejningstesten og dens anvendelse på støtte til miljøbeskyttelse**
- 1.3.1. *Handlingsplanen på statsstøtteområdet: mindre og bedre målrettet statsstøtte, afvejningstest til vurdering af støtte*
- (15) I handlingsplanen på statsstøtteområdet bekendtgjorde Kommissionen, at »for at bidrage bedst muligt til den fornyede Lissabon-strategi for vækst og beskæftigelse vil Kommissionen, hvor det er relevant, styrke sin økonomiske indfaldsvinkel til statsstøtteanalysen. En økonomisk indfaldsvinkel vil i højere grad bidrage til at dirigere bestemte former for statsstøtte hen imod den fornyede Lissabon-strategis mål.«
- (16) Ved vurderingen af, om en støtteforanstaltning kan erklæres forenelig med fællesmarkedet, afviser Kommissionen den positive virkning af støtteforanstaltningen med hensyn til at nå målet af fælles interesse med potentielt negative bivirkninger i form af forvridding af samhandels- og konkurrencevilkårene. Med handlingsplanen på statsstøtteområdet, der bygger på eksisterende praksis, er denne afvejning blevet formaliseret til det, der kan betegnes som en »afvejningstest«⁽⁷⁾. Testen består af tre elementer; i de to første vurderes de positive virkninger af statsstøtte, og i tredje fase vurderes de negative virkninger med efterfølgende afvejning af de positive og negative virkninger. Afvejningstesten er struktureret som følger:
- 1) Har foranstaltningen et velafgrænset mål af fælles interesse? (f.eks. vækst, beskæftigelse, samhørighed, miljø, energisikkerhed). I relation til disse retningslinjer er det mest relevante mål af fælles interesse miljøbeskyttelse.
 - 2) Er støtten velegnet til at virkeliggøre målet af fælles interesse, dvs. korrigerer den påtænkte støtte markedssvigt, eller opfylder den et andet mål?
 - a) Er statsstøtte et velegnet politisk instrument?
 - b) Virker støtten som en tilskyndelse, dvs. ændrer den virksomhedernes adfærd?
 - c) Er støtteforanstaltningen proportionel, dvs. kunne man opnå samme adfærdsændring med mindre støtte?
 - 3) Er konkurrenceforvriddningen og påvirkningen af samhandelen så begrænset, at den overordnede afvejning er positiv?

⁽⁶⁾ EFT C 37 af 3.2.2001, s. 3.

⁽⁷⁾ Jf. handlingsplanen på statsstøtteområdet, punkt 11 og 20, som er nærmere forklaret i meddelelsen om innovation (KOM(2005) 436 endelig af 21.9.2005).

- (17) Afvejningstesten anvendes ved såvel udformning af statsstøtteregler som vurdering af sager.

1.3.2. *Mål af fælles interesse ifølge retningslinjerne*

- (18) I henhold til artikel 2, første led, i traktaten om Den Europæiske Union er bæredygtig udvikling et af målene for Den Europæiske Union. Det skal baseres på økonomisk vækst, social samhørighed og et højt miljøbeskyttelsesniveau. Fremme af miljøbeskyttelse er derfor et vigtigt mål af fælles interesse. Endvidere nævnes det i EF-traktatens artikel 6, at miljøbeskyttelseskrav skal integreres i alle Fællesskabets politikker, og artikel 174, stk. 2, fastslår, at politik på miljøområdet skal bygge på forsigtighedsprincippet og princippet om forebyggende indsats, princippet om indgreb over for miljøskader ved kilden⁽⁸⁾ og forureneren betaler-princippet.
- (19) Disse retningslinjer fastlægger betingelserne for ydelse af statsstøtte til at korrigere markedssvigt, der medfører, at miljøbeskyttelsen ikke når et optimalt niveau.
- (20) Det mest almindelige markedssvigt på miljøbeskyttelsesområdet hænger sammen med negative eksternaliteter. Virksomheder har ud fra deres egne interesser ingen incitamenter til at tage højde for de negative eksternaliteter som følge af deres produktion, hverken når de træffer beslutning om en bestemt produktionsteknologi, eller når de træffer beslutning om produktionsmængde. Med andre ord er virksomhedernes produktionsomkostninger lavere end de omkostninger, der bæres af samfundet. Virksomhederne har derfor intet incitament til at reducere deres forureningsniveau eller træffe individuelle foranstaltninger for at beskytte miljøet.
- (21) Når de offentlige myndigheder står over for dette markedssvigt, vælger de oftest at lovgive for at sikre, at der tages højde for de negative eksternaliteter, der følger af produktionen. Gennem indførelse af standarder, afgifter, økonomiske instrumenter og anden regulering skal de forurenende virksomheder betale omkostningerne ved den forurening, de påfører samfundet i overensstemmelse med forureneren betaler-princippet. Internalisering af disse negative eksternaliteter vil derfor medføre en stigning i de private omkostninger for virksomhederne, og dette vil påvirke deres indtjening negativt. Da forureningen

er ujævnt fordelt på industrier og virksomheder, vil omkostningerne ved miljøvenlig regulering endvidere normalt differentieres mellem både virksomhederne og medlemsstaterne. Medlemsstaterne kan endvidere have forskellige opfattelser af behovet for at indføre høje miljømål.

- (22) Hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder og markedsbaserede instrumenter, der fuldt ud afspejler forureneren betaler-princippet, (reguleringssvigt) kan medlemsstaterne derfor ensidigt beslutte at tilstræbe et højere miljøbeskyttelsesniveau. Det kan imidlertid medføre meromkostninger for virksomhederne på deres område. Medlemsstaterne kan derfor ud over regulering anvende statsstøtte som et positivt incitament til at nå et højere miljøbeskyttelsesniveau. Det kan gøres på to måder:

— **positive individuelle incitamenter til at bekæmpe forureningen og andre negative virkninger for miljøet:** For det første kan medlemsstaterne skabe positive incitamenter på individuelt niveau (virksomhedsniveau) for at gå videre end fællesskabsstandarderne. I det tilfælde nedbringer den støttemodtagende virksomhed forureningen, fordi den modtager støtte til at ændre adfærd, og ikke fordi den skal betale for omkostningerne ved forureningen. I dette tilfælde er formålet med statsstøtte direkte at korrigere markedssvigtet i forbindelse med forureningens negative virkninger.

— **positive incitamenter til at indføre en national miljøregulering, der er mere vidtgående end fællesskabsstandarderne:** For det andet kan medlemsstaterne indføre nationale regler, der er mere vidtgående end fællesskabsstandarderne. Det kan imidlertid føre til meromkostninger for visse virksomheder og således påvirke deres konkurrencevilkår. Endvidere er disse omkostninger ikke nødvendigvis lige belastende for alle virksomheder, men kan afhænge af deres størrelse, markedsposition, teknologi og andre forhold. I dette tilfælde kan statsstøtte være nødvendig for at lette byrden for de mest belastede virksomheder og dermed give medlemsstaterne mulighed for at indføre en national miljølovgivning, der er strengere end fællesskabsstandarderne.

1.3.3. *Egnet instrument*

- (23) Det er de offentlige myndigheders rolle at sikre en mere hensigtsmæssig miljøbeskyttelse. Regulering og markedsbaserede instrumenter er de vigtigste midler til at nå miljømål. Bløde instrumenter, som f.eks. frivillige økomærkninger og udbredelse af miljøvenlige teknologier kan også spille en vigtig rolle. Selv om det imidlertid kan være vanskeligt at finde den optimale kombination af politiske instrumenter, kan markedssvigt eller politiske målsætninger ikke automatisk begrunde statsstøtte.

⁽⁸⁾ Det kan omfatte aktiviteter som f.eks. udledning af forurenende kemiske stoffer i miljøet, eller fysisk ændring af vandmiljøet, der medfører skade på økosystemer, eller aktiviteter, der har en negativ virkning f.eks. på vandressourcerne.

(24) Ifølge forurenere betaler-princippet skal forurenere betale alle omkostninger som følge af sin forurening, herunder de indirekte omkostninger for samfundet. I den henseende kan miljøregulering være et nyttigt instrument til at pålægge forurenere større byrder. Overholdelse af forurenere betaler-princippet sikrer i teorien, at markedssvigt i forbindelse med negative eksternaliteter korrigeres. Det betyder, at hvis forurenere betaler-princippet blev gennemført fuldt ud, ville det ikke være nødvendigt med yderligere indgriben fra det offentlige for at sikre et markedseffektivt resultat. Forurenere betaler-princippet er fortsat hovedreglen, og statsstøtte er den næstbedste løsning. Anvendelse af statsstøtte i forbindelse med forurenere betaler-princippet betyder, at forurenere fritages for den byrde at betale omkostningerne ved sin forurening. Statsstøtte er derfor ikke et velegnet instrument i de tilfælde.

(25) Særligt på grund af en utilstrækkelig gennemførelse af forurenere betaler-princippet betragtes det nuværende miljøbeskyttelsesniveau imidlertid ofte som utilfredsstillende af følgende grunde:

- a) for det første er det ikke let at fastslå de nøjagtige omkostninger ved forurening. Det er teknisk kompliceret at beregne meromkostningerne for samfundet for alle produktionsformer, og det kan nu og da være urentabelt at tage hensyn til, at forskellige producenter har forskellige forureningsniveauer, hvis de tilsvarende administrative omkostninger er meget høje. Forskellig følsomhed over for ændrede forbrugerpriser (priselasticitet) spiller også en rolle. Derudover vurderer forskellige individer og samfund forureningsomkostningerne forskelligt, afhængig af de samfundsmæssige valg, bl.a. hvad angår den førte politik følger for kommende generationer. Endvidere kan nogle omkostninger vanskeligt udtrykkes økonomisk uden en vis usikkerhed, f.eks. kortere forventet levetid og miljøændringer. Der vil derfor altid være en vis usikkerhed ved beregningen af forureningsomkostningerne
- b) for det andet kan det, hvis priserne på en række (industri)produkter forhøjes for pludseligt for at internalisere omkostningerne ved forurening, give et eksternt chok, der skaber forstyrrelser for økonomien. De offentlige myndigheder kan derfor foretrække at gå forsigtigt frem med at indarbejde forureningsens fulde pris i visse produktionsprocesser.

(26) Selv om statsstøtte ikke løser alle ovennævnte problemer, kan støtte i forbindelse med et utilfredsstillende miljøbeskyttelsesniveau skabe positive incitamenter for virksomheder til at gennemføre aktiviteter eller foretage investeringer, som ikke er lovpligtige, og som måske ikke ellers ville blive foretaget af virksomheder, der arbejder med

gevinst for øje. Endvidere kan statsstøtte være et egnet instrument til at sætte medlemsstaterne i stand til at vedtage national miljølovgivning, der er mere vidtgående end fællesskabsstandarderne, da den letter byrden for de virksomheder, der er mest påvirket af lovgivningen, og dermed gør lovgivningen mulig.

1.3.4. Støttens virkning som tilskyndelse og nødvendigheden af støtten

(27) Statsstøtte til miljøbeskyttelse skal føre til, at støttemodtageren ændrer sin adfærd, således at miljøbeskyttelsesniveauet bliver højere, end hvis støtten ikke var ydet. Investeringer, der øger miljøbeskyttelsesniveauet, kan imidlertid samtidig øge indtjeningen⁽⁹⁾ og/eller nedbringe omkostningerne⁽¹⁰⁾ og dermed i sig selv være økonomisk attraktive. Det skal derfor sikres, at den pågældende investering ikke ville være blevet foretaget uden statsstøtte.

(28) Formålet er at forsikre sig om, at virksomhederne ikke uden støtte ville iværksætte de samme aktiviteter på grund af fordelene ved dem. At støtten virker som en tilskyndelse, kan påvises ved en kontrafaktisk analyse, hvor der foretages en sammenligning af den tilsigtede aktivitet med støtte og uden støtte. Det er vigtigt med en korrekt identifikation af det kontrafaktiske scenario for at afgøre, om statsstøtte virker som en tilskyndelse. Det er også vigtigt for beregningen af de ekstra investerings- eller produktionsomkostninger, der er medgået til at nå et højere miljøbeskyttelsesniveau.

(29) Det kan være nødvendigt at foretage investeringer for at opfylde de bindende fællesskabsstandarder. Da virksomheden under alle omstændigheder skal opfylde disse krav, kan der ikke ydes statsstøtte til at opfylde bindende fællesskabsstandarder, der allerede er i kraft.

1.3.5. Støttens proportionalitet

(30) En given støtte kan kun betragtes som proportional, hvis samme resultat ikke ville kunne opnås med mindre støtte. Endvidere kan proportionalitet også hænge sammen med graden af selektivitet for en given foranstaltning.

(31) Særligt skal støttebeløbet skal begrænses til det minimum, der er nødvendigt for at opnå den ønskede miljøbeskyttelse. De støtteberettigede omkostninger for investeringer er derfor baseret på de ekstra (netto)omkostninger, der er nødvendige for at opfylde miljømålene. Det betyder, at for at fastslå, hvor meget der kan ydes i støtte, skal alle de økonomiske fordele, som investeringen giver virksomheden, i princippet fratrækkes de ekstra investeringsomkostninger.

⁽⁹⁾ En mere miljøvenlig produktion kan f.eks. betyde større muligheder for at genbruge affaldsmaterialer og dermed skabe yderligere indtjening. Det kan også være muligt at øge prisen på eller salget af produkter, der opfattes som mere miljøvenlige og dermed mere tiltrækkende for forbrugerne.

⁽¹⁰⁾ Mere miljøvenlig produktion kan navnlig medføre et lavere forbrug af energi og råvarer.

- (32) Det er imidlertid vanskeligt i fuldt omfang at tage højde for alle økonomiske fordele, som en virksomhed vil få af en yderligere investering. Ifølge metoden til beregning af støtteberettigede omkostninger i punkt 80 til 84 tages der for eksempel ikke højde for driftsgevinster i en vis indledende periode efter investeringen. På samme måde tages der heller ikke i denne forbindelse højde for visse fordele, der ikke altid er lette at beregne — som f.eks. det »grønne image«, der følger af en miljøinvestering. For at støtten således kan betragtes som proportionel, mener Kommissionen, at støttebeløbet normalt skal være mindre end de støtteberettigede investeringsomkostninger, jf. bilaget. Det er kun i de tilfælde, hvor investeringsstøtte ydes efter en udbudsprocedure i egentlig konkurrence og på basis af klare, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier, der effektivt sikrer, at støtten er begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at nå miljømålet, at støttebeløbet kan udgøre 100 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger. Det skyldes, at det i den situation må formodes, at de respektive bud afspejler alle de mulige fordele, der kan følge af den pågældende ekstra investering.
- (33) Endvidere er det for nogle foranstaltningers vedkommende ikke muligt at beregne støttebeløbet på basis af yderligere omkostninger; det gælder støtte i form af fritagelse for eller lempelser af miljøafgifter og støtte i form af handelsordninger for emissionstilladelser. I de tilfælde skal proportionaliteten sikres ved betingelser og kriterier for indrømmelse af fritagelser og lempelser, som sikrer, at modtageren ikke får for store fordele, og at foranstaltningens selektivitet begrænses til det strengt nødvendige minimum.
- (34) Ofte er omkostningerne ved miljøbeskyttelse relativt større for små og mellemstore virksomheder i forhold til omfanget af deres aktiviteter. Endvidere er små og mellemstore virksomheders muligheder for at bære sådanne omkostninger ofte begrænset af kapitalmarkedets svagheder. Da der ikke er stor risiko for betydelig konkurrenceforvriddning, når støtten ydes til en lille eller mellemstor virksomhed, kan der derfor ydes en bonus til sådanne virksomheder for nogle støtteformers vedkommende.
- (35) Endvidere opfordres medlemsstaterne til at sikre, at miljøfordelene er rentable ved f.eks. at vælge foranstaltninger, hvor de sparede eksterne omkostninger er betydelige i forhold til støttebeløbet. Da der imidlertid ikke er en direkte forbindelse mellem de sparede eksterne omkostninger og de omkostninger, virksomheden har pådraget sig, kan de sparede eksterne omkostninger kun i særlige tilfælde danne grundlag for beregning af statsstøttebeløb. For at give virksomheden det nødvendige incitament til at ændre adfærd skal støttebeløbet normalt stå i direkte forbindelse med de omkostninger, virksomheden har pådraget sig.

1.3.6. *De negative virkninger af miljøstøtte skal begrænses, så den samlede afvejning er positiv*

- (36) Hvis statsstøtte til miljøbeskyttelse er målrettet, således at den kun opvejer de faktiske meromkostninger ved et højere

miljøbeskyttelsesniveau, er risikoen for, at støtten medfører unødvendig konkurrenceforvriddning normalt ret begrænset. Det er derfor vigtigt, at statsstøtte på miljøområdet er målrettet. I de tilfælde, hvor støtten ikke er nødvendig eller proportionel for at nå det opstillede mål, kan støtten skade konkurrencen. Det kan bl.a. være tilfældet, hvis støtten:

- holder ineffektive virksomheder i gang
- skader dynamiske incitament/fortrænger
- skaber markedsstyrke eller ekskluderende adfærd
- kunstigt ændrer handelsstrømme eller produktionens placering.

- (37) I nogle tilfælde er formålet med foranstaltningen at gribe ind i markedet og af hensyn til miljøet fremme visse miljøvenlige produktionsformer på bekostning af andre mere forurenende produktionsformer. Som følge af sådanne foranstaltninger vil producenterne af de pågældende miljøvenlige produkter kunne forbedre deres markedsposition i forhold til konkurrenter, der udbyder mindre miljøvenlige produkter. Kommissionen vil i de tilfælde tage højde for foranstaltningens samlede miljøvirkning, når den vurderer dens negative virkning for ikke-støttede virksomheders markedsposition og dermed for deres indtjening. Jo lavere den forventede miljømæssige virkning af den omhandlede foranstaltning er, jo vigtigere er det at undersøge, hvordan den påvirker konkurrerende produkters markedsandele og overskud.

1.4. **Gennemførelse af afvejningstesten: retlige formodninger og behov for en mere detaljeret vurdering**

- (38) Uden at det berører artikel 4 til 7 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93⁽¹¹⁾, anvender Kommissionen forskellige retlige formodninger, afhængig af hvilken type statsstøtteforanstaltning der anmeldes.
- (39) I kapitel 3 i disse retningslinjer har Kommissionen opstillet en række foranstaltninger, hvor den umiddelbart går ud fra, at statsstøtte vil korrigere et markedssvigt, der hindrer miljøbeskyttelse, eller forbedre miljøbeskyttelsesniveauet. Kommissionen opstiller endvidere en række betingelser og parametre for at sikre, at statsstøtte faktisk virker som en tilskyndelse, er proportionel og har en begrænset negativ virkning for konkurrencen og samhandelen. Kapitel 3 indeholder således parametre i forhold til den støttede aktivitet, støtteintensiteter og betingelser i tilknytning til foreneligheden med fællesmarkedet.

⁽¹¹⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1791/2006 (EUT L 363 af 20.12.2006, s. 1).

(40) For støttebeløb over visse lofter og støtte i visse specifikke tilfælde er det imidlertid nødvendigt at foretage yderligere undersøgelser, da der er større risiko for at forvride konkurrencen og samhandelen. En sådan yderligere undersøgelse vil normalt bestå af en mere detaljeret faktuel analyse af foranstaltningen i overensstemmelse med kapitel 5. Foranstaltningerne vil blive erklæret for forenelige, hvis afvejningstesten ifølge kapitel 5 fører til en overordnet positiv vurdering. I forbindelse med denne analyse vil der ikke være nogen forhåndsformodning for, at betingelserne for forenelighed er opfyldt. Fritagelse for eller lempelser af miljøafgifter vil kun blive underlagt den vurdering, der er nævnt i kapitel 4 ⁽¹²⁾.

(41) Som følge af denne detaljerede vurdering kan Kommissionen godkende støtten, erklære den uforenelig med fællesmarkedet eller vedtage en beslutning om forenelighed på visse vilkår.

1.5. Grundene til, at bestemte foranstaltninger er omfattet af disse retningslinjer

(42) Kommissionen har identificeret en række foranstaltninger, hvortil statsstøtte på visse betingelser kan være forenelig med EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

1.5.1. *Støtte til virksomheder, der går videre end fællesskabsstandarderne eller øger miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder*

(43) Denne type støtte giver virksomhederne individuelle incitamenter til at indføre en højere miljøbeskyttelse. Normalt vil en virksomhed ikke have incitamenter til at gå videre end de bindende standarder, hvis de omkostninger, der er forbundet dermed, er større end virksomhedens fordele. I sådanne tilfælde kan der ydes statsstøtte for at give virksomhederne et incitament til at forbedre miljøbeskyttelsen. I overensstemmelse med Fællesskabets målsætning om at støtte økoinnovation kan der accepteres en mere favorabel behandling af projekter vedrørende økoinnovation, der takler det dobbelte markedssvigt som følge af større risici for innovation sammenholdt med projektets miljøaspekt. Støtte til økoinnovation tager således sigte på at fremme markedsudbredelsen af økoinnovation.

1.5.2. *Støtte til erhvervelse af nye transportmidler, der går videre end fællesskabsstandarderne eller øger miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder*

(44) Transport er ansvarlig for en betydelig del af den samlede udledning af drivhusgasser (ca. 30 %) og for lokal forurening som følge af støv, partikler, NO_x og SO_x. Det er derfor vigtigt at opfordre til rene transportformer, både for at bekæmpe de globale klimaændringer og for at nedbringe lokal forurening, navnlig i byer. I den forbindelse er det særlig vigtigt at tilskynde til indkøb af rene køretøjer (og rene skibe).

1.5.3. *Støtte til tidlig tilpasning til nye fællesskabsstandarder*

(45) Ifølge disse retningslinjer er det ikke tilladt at yde støtte til virksomheder til opfyldelse af allerede gældende fællesskabsstandarder, da en sådan støtte ikke vil medføre et højere miljøbeskyttelsesniveau. Statsstøtte kan imidlertid sikre en betydelig hurtigere gennemførelse af nyligt vedtagne fællesskabsstandarder, der endnu ikke er trådt i kraft, og derved bidrage til at nedbringe forureningen hurtigere, end det ville have været tilfældet uden støtte. I sådanne situationer kan statsstøtte derfor skabe individuelle incitamenter for virksomhederne og opveje virkningerne af de negative eksternaliteter i forbindelse med forurening.

1.5.4. *Støtte til miljøundersøgelser*

(46) Støtte til virksomheder med henblik på investeringer, der tager sigte på at opnå et højere miljøbeskyttelsesniveau end fællesskabsstandarderne eller øge miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder, samt undersøgelser af energibesparelse og produktion af vedvarende energi korrigerer markedssvigt i forbindelse med asymmetrisk information. Ofte undervurderer virksomhederne de muligheder og fordele, der er knyttet til energibesparelse og vedvarende energi, hvilket fører til underinvestering.

1.5.5. *Støtte til energibesparelser*

(47) Denne støtte korrigerer markedssvigt i forbindelse med negative eksternaliteter ved at skabe individuelle incitamenter til at opfylde miljømål for energibesparelse og for nedbringelse af drivhusgasemissioner. Ifølge meddelelse fra Kommissionen til Det Europæiske Råd og Europa-Parlamentet — en energipolitik for Europa ⁽¹³⁾ er målet på fællesskabsniveau at nedbringe drivhusgasemissionerne med mindst 20 % frem til 2020 i forhold til 1990, således som fastsat af Det Europæiske Råd den 8. og 9. marts 2007. Endvidere er medlemsstaterne forpligtet til at vedtage og forsøge at nå nationale vejledende energibesparelsesmål på 9 % over en niårig periode i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/32/EF af 5. april 2006 om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester samt om ophævelse af Rådets direktiv 93/76/EØF ⁽¹⁴⁾. Statsstøtte kan være hensigtsmæssig, når investeringer, der medfører energibesparelser, ikke er lovpligtige ifølge de gældende fællesskabsstandarder, og når de ikke er rentable, dvs. når omkostningerne ved energibesparelsen er højere end den tilsvarende økonomiske gevinst. Hvad angår små og mellemstore virksomheder, kan det være nødvendigt med en mere fordelagtig støtte for at tage hensyn til, at disse virksomheder ofte undervurderer de fordele, der følger af energibesparelser på lang sigt, hvilket fører til, at de underinvesterer i energibesparende foranstaltninger.

⁽¹²⁾ Støtte ydet i form af skattemæssig støtte i medfør af kapitel 3 vil blive underlagt en detaljeret vurdering, hvis lofterne i kapitel 5 overskrides.

⁽¹³⁾ KOM(2007) 1 endelig.

⁽¹⁴⁾ EUT L 114 af 27.4.2006, s. 64.

1.5.6. Støtte til vedvarende energikilder

(48) Denne støtte korrigerer markedssvigt i forbindelse med negative eksternaliteter ved at skabe individuelle incitamenter til at øge de vedvarende energikilders andel af den samlede energiproduktion. En øget brug af vedvarende energi er en af EU's miljøprioriteter og en økonomisk og energi-relateret prioritet. Den forventes at spille en vigtig rolle for at nå de opstillede mål for nedbringelse af drivhusgasemissioner. Ifølge Kommissionens meddelelse til Det Europæiske Råd og Europa-Parlamentet — en energipolitik for Europa — er målet på fællesskabsniveau, at vedvarende energi skal udgøre 20 % af EU's samlede energiforbrug i 2020. Statsstøtte kan være berettiget, hvis omkostningerne ved produktion af vedvarende energi er større end omkostningerne ved produktion baseret på mindre miljøvenlige kilder, og hvis der ikke findes bindende fællesskabsstandarder for andelen af energi fra vedvarende kilder for individuelle virksomheder. De høje produktionsomkostninger for nogle typer vedvarende energi betyder, at virksomhederne ikke kan udbyde til konkurrencedygtige priser på markedet, og det skaber en hindring for markedsadgangen for vedvarende energi. På grund af den teknologiske udvikling inden for vedvarende energi og den stadig stigende internalisering af miljøeksternaliteter (f.eks. som følge af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/1/EF af 15. januar 2008 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening⁽¹⁵⁾, lovgivning om luftkvalitet og handel med emissioner) er omkostningsforskellene i de senere år blevet mindre, og behovet for støtte er derfor faldet.

(49) Endvidere bør fremme af biobrændsel — som understreget i statusrapporten om biobrændsel⁽¹⁶⁾ — gavne både forsyningsikkerheden og klimapolitikken på en bæredygtig måde. Statsstøtte vil derfor kun være et velegnet instrument for de anvendelser af vedvarende energikilder, hvor det er oplagt, at der vil være en miljømæssig gevinst og bæredygtighed. Særligt vil der ikke kunne ydes statsstøtte til biobrændstoffer, der ikke opfylder de bæredygtighedskriterier, der er fastsat i artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af brug af energi fra vedvarende energikilder⁽¹⁷⁾. Når medlemsstaterne udformer deres støttesystemer, kan de tilskynde til brug af biobrændstoffer, der giver yderligere fordele — herunder den diversitet, der følger af biobrændstoffer baseret på affald, rester, celluloseholdigt og ligno-cellulosisk materiale — ved at tage højde for forskellen i omkostninger ved at producere energi fra traditionelle biobrændstoffer på den ene side og fra biobrændstoffer, der giver yderligere fordele på den anden side.

(15) EUT L 24 af 29.1.2008, s. 8.

(16) KOM(2006) 845 endelig.

(17) KOM(2008) 19 endelig. Når direktivet er blevet vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet, vil Kommissionen anvende bæredygtighedskriterierne i den endelige tekst.

(50) Hvad angår vandkraftanlæg, skal det bemærkes, at der kan indvirke på miljøet på to måder. Hvad angår lave drivhusgasemissioner, har de klart et potentiale. De kan derfor spille en vigtig rolle i det samlede energimix. Omvendt kan sådanne anlæg også have en negativ virkning, f.eks. på vandsystemerne og biodiversiteten⁽¹⁸⁾.

1.5.7. Støtte til kraftvarmeproduktion og støtte til fjernvarme

(51) Denne støtte korrigerer markedssvigt i forbindelse med negative eksternaliteter ved at skabe individuelle incitamenter til at nå miljømålene for energibesparelser. Kraftvarmeproduktion er den mest effektive måde til at producere elektricitet og varme samtidig. Ved samtidig at producere både elektricitet og varme spildes der mindre energi i produktionsprocessen. EU's strategi, der fremgår af Kommissionens kraftvarmestrategi fra 1997, fastsætter et samlet vejledende mål om en fordobling af elproduktion fra kraftvarme til 18 % inden 2010. Efterfølgende er betydningen af kraftvarmeproduktion for EU's energistrategi blevet understreget med vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/8/EF af 11. februar 2004 om fremme af kraftvarmeproduktion på grundlag af en efterspørgsel efter nyttevarme på det indre energimarked og om ændring af direktiv 92/42/EØF⁽¹⁹⁾ og med et kapitel om kraftvarmeproduktion i Kommissionens handlingsplan for energieffektivitet: Udnyttelse af potentialet⁽²⁰⁾. Sidstnævnte dokument understreger også potentialet ved overskudsvarme, fra f.eks. industrien og forsyningssektoren, der med fordel kan anvendes, f.eks. til fjernvarme. Fjernvarme kan endvidere være mere energieffektiv end individuel opvarmning og kan bidrage væsentligt til at forbedre luftkvaliteten i byerne. Hvis fjernvarme således viser sig at være mindre forurenende og mere energieffektiv, hvad angår produktion og distribution af varme, men dyrere end individuel opvarmning, kan der derfor ydes statsstøtte for at give individuelle incitamenter til at nå miljømålene. Som det er tilfældet for vedvarende energi, må en gradvis internalisering af miljøeksternaliteter i omkostningerne ved andre teknologier imidlertid forventes at mindske behovet for støtte, da omkostningerne gradvist vil nærme sig omkostningerne for kraftvarme og fjernvarme.

(18) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1), senest ændret ved beslutning nr. 2455/2001/EF (EFT L 331 af 15.12.2001, s. 1). Særlig fastlægger artikel 4, stk. 7, kriterier vedrørende forandringer af vandforekomsters tilstand.

(19) EUT L 52 af 21.2.2004, s. 50.

(20) KOM(2006) 545 endelig.

1.5.8. Støtte til affaldshåndtering

(52) Støtte til affaldshåndtering tager sigte på at give individuelle incitamentter til at nå de miljømål, der gælder for affaldshåndtering⁽²¹⁾. Det sjette miljøhandlingsprogram identificerer affaldsforebyggelse og affaldshåndtering som et af de fire højest prioriterede områder. Hovedmålet er at bryde koblingen mellem affaldsproduktion og økonomisk vækst, således at EU's vækst ikke medfører stadig mere affald. I den forbindelse kan der ydes statsstøtte både til affaldsproducenten (ifølge afsnit 3.1.1) og til virksomheder, der håndterer eller genbruger affald produceret af andre virksomheder (ifølge afsnit 3.1.9). De positive virkninger for miljøet skal imidlertid sikres, forureneren betalerprincippet må ikke omgås, og konkurrencen på markedet for sekundære materialer må ikke forvrides.

1.5.9. Støtte til rensning af forurenede industrigrunde

(53) Denne støtte skal give et individuelt incitament til at opveje virkningerne af negative eksternaliteter, når det ikke er muligt at identificere forureneren og få denne til at betale for den miljøskade, de er forårsaget. I disse tilfælde kan statsstøtte være berettiget, hvis omkostningerne til rensning er højere end grundens tilsvarende værdistigning ved rensning.

1.5.10. Støtte til flytning af virksomheder

(54) Denne type støtte til investering tager sigte på at skabe individuelle incitamentter for at nedbringe de negative eksternaliteter gennem flytning af stærkt forurenende virksomheder til områder, hvor en sådan forurening vil have færre skadelige virkninger, hvilket vil give færre eksterne omkostninger. I overensstemmelse med forsigtighedsprincippet giver disse retningslinjer mulighed for at yde støtte til flytning af stærkt risikobetonede anlæg i overensstemmelse med Rådets direktiv 96/82/EF af 9. december 1996 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer⁽²²⁾ (herefter »Seveso II-direktivet«). Tidligere uheld har vist, at beliggenheden af et anlæg, der er omfattet af Seveso II-direktivet, har afgørende betydning, både hvad angår forebyggelse af uheld og begrænsning af følgerne af uheld for befolkningen og miljøet. Statsstøtte kan derfor være berettiget, hvis flytningen foretages af hensyn til miljøet. For at sikre, at der ikke ydes støtte til flytning af andre grunde, kræves der en administrativ eller retslig afgørelse fra en kompetent offentlig myndighed eller en aftale mellem den kompetente offentlige myndighed og virksomheden om flytning af virksomheden. De støtteberettigede omkostninger skal tage højde for eventuelle fordele, virksomheden måtte opnå ved flytningen.

(21) Affaldshåndtering omfatter genanvendelse, genbrug og genvinding.

(22) EFT L 10 af 14.1.1997, s. 13. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1882/2003 (EUT L 284 af 31.10.2003, s. 1).

1.5.11. Støtte i form af handelsordninger for emissionstilladelser

(55) Handelsordninger for emissionstilladelser kan indebære statsstøtte på forskellig vis, f.eks. når medlemsstater tildeler rettigheder under markedspris, og det kan tilskrives medlemsstaterne. Denne støtte kan bruges til indirekte at takle negative eksternaliteter ved at muliggøre indførelse af markedsbaserede instrumenter, der tager sigte på miljømål. Hvis det samlede antal rettigheder, som en medlemsstat har tildelt, er lavere end virksomhedernes samlede forventede behov, vil den overordnede virkning på miljøbeskyttelsesniveauet være positiv. På virksomhedsniveau gælder det, at hvis rettighederne ikke dækker virksomhedens samlede forventede behov, må den enten nedbringe forureningen og dermed bidrage til at forbedre miljøbeskyttelsesniveauet eller købe supplerende rettigheder på markedet og således betale en kompensation for sin forurening. For at begrænse konkurrenceforvridningen må der ikke tildeles for mange rettigheder, og det skal sikres, at der ikke opstår unødvendige adgangshindringer.

(56) Kriterierne i punkt 55 danner grundlaget for Kommissionens vurdering af situationer, der opstår i handelsperioden frem til den 31. december 2012. Hvad angår situationer, der opstår i handelsperioden efter denne dato, vil Kommissionen vurdere foranstaltningerne, under hensyntagen til om de er både nødvendige og proportionelle. Endelig vil dette indgå i revisionen af disse retningslinjer, hvor der særlig vil blive taget højde for det nye direktiv om EU's ordning for handel med CO₂-emissionsrettigheder for handelsperioden efter den 31. december 2012.

1.5.12. Støtte i form af lempelser af eller fritagelser for miljøafgifter

(57) Lempelser af og fritagelser for miljøafgifter for visse sektorer eller kategorier af virksomheder kan gøre det muligt at indføre højere afgifter for andre virksomheder, hvilket samlet forbedrer internaliseringen af omkostninger, og at indføre flere incitamentter til at forbedre miljøbeskyttelsen. En sådan støtte kan derfor være nødvendig for indirekte at takle negative eksternaliteter ved at lette indførelsen eller opretholdelsen af relativt høje nationale miljøafgifter. For at støtten er forenelig, skal det påvises, at fritagelserne og lempelserne er nødvendige for alle de foreslåede kategorier af støttemodtagere, og at de er proportionelle. Dette formodes at være tilfældet, hvis støttemodtagerne betaler et beløb, der mindst svarer til minimumsafgiftssatsen i Fællesskabet i henhold til det gældende direktiv, hvis der er et sådant. I modsat fald vil nødvendigheden af støtten afhænge af, i hvilket omfang den nationale afgift påvirker produktionsomkostningerne, og af muligheden for at vælte afgifter over på forbrugerne og reducere overskudsmargenen. Proportionaliteten vil afhænge af, i hvilket omfang støttemodtagerne yderligere kan nedbringe deres forbrug eller emission, betale en del af den nationale afgift eller indgå miljøaftaler om at nedbringe forureningen⁽²³⁾.

(23) Kommissionen kan revidere sin tilgang til denne type støtte, når direktiv 2003/96/EF revideres.

2. ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER

2.1. Retningslinjernes anvendelsesområde

- (58) Retningslinjerne finder anvendelse på statsstøtte til miljøbeskyttelse. De vil blive anvendt i overensstemmelse med andre af Fællesskabets statsstøttepolitikker, andre bestemmelser i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og traktaten om Den Europæiske Union og lovgivning, der er vedtaget med hjemmel i disse traktater.
- (59) Retningslinjerne finder anvendelse på støtte⁽²⁴⁾ til fordel for miljøbeskyttelse i alle sektorer, der er omfattet af EF-traktaten. Retningslinjerne finder også anvendelse på sektorer, der er underlagt særlige fællesskabsregler om statsstøtte (stålforarbejdning, skibsbygnings-, motorkøretøjs- og kunstfibrerindustrien, transportsektoren, kul, landbrug og fiskeri), medmindre der er fastsat noget andet i disse særlige regler.
- (60) Udvikling og fremstilling af miljøvenlige produkter, maskiner eller transportmidler med henblik på brug af færre naturressourcer, og foranstaltninger gennemført i fabrikker eller andre produktionsanlæg for at forbedre sikkerhed og sundhed er ikke omfattet af disse retningslinjer.
- (61) Hvad angår landbrug og fiskeri, finder disse retningslinjer anvendelse på støtte til miljøbeskyttelse til fordel for virksomheder inden for produktforarbejdning og salg. Hvis støtten vedrører støtteberettigede omkostninger i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1198/2006 af 27. juli 2006 om Den Europæiske Fiskerifond⁽²⁵⁾, vil den højest tilladte støttesats for virksomheder inden for forarbejdning og salg af fiskevarer være den højeste sats af den tilladte støtte ifølge disse retningslinjer og den tilladte støttesats ifølge forordningen. Hvad angår primær landbrugsproduktion, finder retningslinjerne kun anvendelse på foranstaltninger, der ikke allerede er omfattet af Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til landbrug og skovbrug for 2007-2013⁽²⁶⁾, og hvad angår primærproduktion inden for fiskeri og akvakultur, finder de kun anvendelse, hvis der ikke gælder specifikke bestemmelser om støtte til miljøet.
- (62) Finansiering af miljøbeskyttelsesforanstaltninger vedrørende transportinfrastrukturer som lufthavne, vejnet, jernbanenet, indre vandveje og søhavne, herunder projekter af fælles interesse således som fastsat i Europa-Parlamentet og Rådets beslutning nr. 1692/96/EF af 23. juli 1996 om Fællesskabets retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet⁽²⁷⁾, er ikke omfattet af disse retningslinjer.
- (63) Statsstøtte til forskning, udvikling og innovation på miljøområdet er underkastet Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation⁽²⁸⁾. Markedsudbredelsen af økoinnovationer (erhvervelse af et økoinnovationsaktiv) er imidlertid omfattet af disse retningslinjer.
- (64) Der er ingen særlige forhold ved støtte til uddannelsesforanstaltninger på miljøområdet, som kan begrunde andre regler herom end reglerne om uddannelsesstøtte generelt, og Kommissionen vil derfor undersøge sådanne støtteforanstaltninger i henhold til bestemmelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på uddannelsesstøtte⁽²⁹⁾.
- (65) Rådgivende konsulentbistand er vigtig for små og mellemstore virksomheder i deres indsats for at forbedre miljøbeskyttelsen. En sådan bistand kan bl.a. bruges til at foretage miljørevisioner eller evaluere virksomhedens økonomiske gevinst ved en miljøvenlig investering og således tilskynde små og mellemstore virksomheder til at foretage investeringer, der fremmer miljøbeskyttelse. Støtte til små og mellemstore virksomheder til rådgivning/konsulenttjenester på miljøområdet kan ydes i henhold til Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder⁽³⁰⁾.
- (66) Disse retningslinjer finder ikke anvendelse på strandede omkostninger som defineret i Kommissionens meddelelse om analysemetoden for statsstøtte i forbindelse med strandede omkostninger⁽³¹⁾.
- (67) I det omfang bestemmelserne om energibesparelse i afsnit 3.1.5 ikke finder anvendelse, vil disse retningslinjer ikke finde anvendelse på statsstøtte til investeringer i infrastruktur i relation til fjernvarme, der vil blive behandlet efter EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).
- (68) I nogle medlemsstater kan virksomhederne være pålagt miljøafgifter og samtidig deltage i handelsordninger for emissionstilladelser. Kommissionen har ikke tilstrækkelig erfaring med at vurdere, i hvilket omfang lempelser af miljøafgifter er forenelige i sådanne situationer. Det er derfor for tidligt til, at Kommissionen kan give generelle retningslinjer herom. I stedet for vil vurderingen af sådanne sager, i det omfang der er tale om statsstøtte efter EF-traktatens artikel 87, stk. 1, ske på basis af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

(24) Disse retningslinjer har ikke til formål at drøfte begrebet statsstøtte, der følger af EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og praksis ved Domstolens og Retten i Første Instans.

(25) EUT L 223 af 15.8.2006, s. 1.

(26) EUT C 319 af 27.12.2006, s. 1.

(27) EFT L 228 af 9.9.1996, s. 1. Senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1791/2006 (EUT L 363 af 20.12.2006, s. 1).

(28) EUT C 323 af 30.12.2006, s. 1.

(29) EFT L 10 af 13.1.2001, s. 20. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1976/2006 (EUT L 368 af 23.12.2006, s. 85). Når den nye gruppefritagelsesforordning for uddannelsesstøtte er vedtaget, vil den nye forordning finde anvendelse.

(30) EFT L 10 af 13.1.2001, s. 33. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1976/2006. Når den nye gruppefritagelsesforordning for støtte til små og mellemstore virksomheder er vedtaget, vil den nye forordning finde anvendelse.

(31) Vedtaget af Kommissionen den 26. juli 2001 og meddelt medlemsstaterne ved brev ref. SG(2001) D/290869 af 6. august 2001.

(69) Endelig kan nogle af de måder, hvorpå medlemsstaterne har planlagt at støtte fossile kraftværker eller andre industrielle anlæg, der muliggør opsamling, transport og lagring af CO₂, eller individuelle elementer i denne kæde, udgøre statsstøtte, men på grund af den manglende erfaring er det endnu for tidligt at fastsætte retningslinjer for godkendelse af en sådan støtte. I betragtning af denne teknologiske strategiske betydning for Fællesskabet, hvad angår energiforsyningsikkerhed, nedbringelse af drivhusgasemissioner og opfyldelse af det langsigtede mål om at begrænse temperaturstigningen til højst 2 °C i forhold til det førindustrielle niveau samt under hensyn til Kommissionens erklærede støtte til opførelsen af demonstrationsanlæg i industriel målestok frem til 2015, forudsat at de er miljømæssigt sikre og bidrager til miljøbeskyttelse, vil Kommissionen generelt være positivt indstillet over for statsstøtte til sådanne projekter⁽³²⁾. Projekter kan vurderes i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), eller være støtteberettigede som vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b), og punkt 147 i disse retningslinjer.

2.2. Definitioner

(70) I disse retningslinjer gælder følgende definitioner:

- 1) *miljøbeskyttelse*: foranstaltninger, der tager sigte på at afhjælpe eller forebygge skade på de fysiske omgivelser eller naturressourcer forårsaget af en støttemodtagers egne aktiviteter, nedbringe risikoen for en sådan skade eller føre til mere effektiv anvendelse af naturressourcer, herunder energibesparende foranstaltninger og anvendelse af vedvarende energikilder⁽³³⁾
- 2) *energibesparende foranstaltninger*: foranstaltninger, der sætter virksomheder i stand til at reducere energiforbruget, navnlig i deres produktionscyklus
- 3) *fællesskabsstandard*:
 - i) en obligatorisk fællesskabsstandard for grænseværdier på miljøområdet, som den enkelte virksomhed skal overholde⁽³⁴⁾ eller
 - ii) en forpligtelse i henhold til direktiv 2008/1/EF til at anvende den bedste tilgængelige teknik, som fastslået i de seneste relevante oplysninger offentliggjort af Kommissionen i medfør af direktivets artikel 17, stk. 2

⁽³²⁾ Se Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om geologisk lagring af kuldioxid, KOM(2008) 18 endelig.

⁽³³⁾ Se bl.a. det sjette miljøhandlingsprogram.

⁽³⁴⁾ Standarder eller mål fastsat på fællesskabsniveau, som er bindende for medlemsstaterne, men ikke for individuelle virksomheder, anses således ikke for »fællesskabsstandarder«.

4) *økoinnovation*: alle former for innovation, der fører til eller tager sigte på i væsentlig grad at forbedre miljøbeskyttelsen. Økoinnovation omfatter nye produktionsprocesser, nye produkter eller tjenester og nye ledelses- og forretningsmetoder, hvis brug eller gennemførelse forventes at forebygge eller i væsentlig grad nedbringe miljørisici, forurening og andre negative følger af ressourceforbrug i løbet af de tilknyttede aktiviteters livscyklus.

Følgende betragtes ikke som innovationer:

- i) mindre ændringer eller forbedringer
 - ii) en forøgelse af produktions- eller servicekapaciteten ved tilføjelse af produktions- eller logistiksystemer, der er meget lig dem, der allerede er i brug
 - iii) ændringer i forretningspraksis, tilrettelæggelse af arbejdspladsen eller eksterne relationer, der er baseret på organisatoriske metoder, der allerede er i brug i virksomheden
 - iv) ændret ledelsesstrategi
 - v) fusioner og virksomhedsovertagelser
 - vi) ophør med at anvende en proces
 - vii) almindelig udskiftning eller udvidelse af kapitalapparatet
 - viii) ændringer, der udelukkende skyldes ændrede faktorpriser, tilpasning, regelmæssige sæsonudsving eller andre konjunkturudsving
 - ix) handel med nye eller væsentligt forbedrede produkter
- 5) *vedvarende energikilder*: følgende vedvarende ikke-fossile energikilder: vind, sol, geotermisk varme, bølge- og tidevandsenergi, vandkraftanlæg, biomasse, gas fra deponeringsanlæg, gas fra rensningsanlæg og biogas
 - 6) *biomasse*: den bionedbrydelige del af produkter, affald og rester fra landbrug (omfattende både vegetabiliske og animalske stoffer), skovbrug og tilknyttede industrier samt den bionedbrydelige del af industri- og husholdningsaffald
 - 7) *biobrændstoffer*: flydende eller gasformigt brændstof til transport fremstillet på grundlag af biomasse
 - 8) *bæredygtige biobrændstoffer*: biobrændstoffer, der opfylder de bæredygtighedskriterier, der er fastsat i artikel 15 i forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af energi fra vedvarende energikilder⁽³⁵⁾

⁽³⁵⁾ KOM(2008) 19 endelig. Når direktivet er blevet vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet, vil Kommissionen anvende bæredygtighedskriterierne i den endelige tekst.

- 9) *energi fra vedvarende energikilder*: energi produceret i anlæg, hvor der udelukkende benyttes vedvarende energikilder, samt den andel af energi udtrykt i varmeværdi, der fremstilles på grundlag af vedvarende energikilder i hybridanlæg, hvor der også benyttes konventionelle energikilder. Det omfatter elektricitet fra vedvarende energikilder, der benyttes til opfyldning af lagringssystemer, men udelukker elektricitet fremstillet på grundlag af lagringssystemer
- 10) *kraftvarmeproduktion*: samtidig produktion af varmeenergi og elektrisk og/eller mekanisk energi i en og samme proces
- 11) *højeffektiv kraftvarmeproduktion*: kraftvarmeproduktion, der opfylder kriterierne i bilag III til direktiv 2004/8/EF, og som opfylder de harmoniserede effektivitetskriterier i Kommissionens beslutning 2007/74/EF af 21. december 2006 om fastsættelse af harmoniserede referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion af el og varme, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/8/EF ⁽³⁶⁾
- 12) *fjernvarme*: varmeforsyning enten i form af damp eller opvarmet vand fra en central produktionskilde gennem et transmissions- og distributionssystem til flere bygninger med henblik på opvarmning
- 13) *energieffektiv fjernvarme*: fjernvarme, der hvad angår produktion enten opfylder kriterierne for højeffektiv kraftvarmeproduktion, eller, hvis der er tale om varmekedler, opfylder referenceværdierne for separat varmeproduktion som fastsat i beslutning 2007/74/EF
- 14) *miljøafgift*: en afgift, hvis afgiftsgrundlag har en klar negativ miljøpåvirkning, eller som søger at afgiftsbelægge visse former for virksomhed, varer og tjenesteydelser, således at miljøomkostningerne kan indregnes i deres pris, og/eller således at producenter og forbrugere kanaliseres mod former for virksomhed, der i højere grad respekterer miljøet
- 15) *minimumsafgiftssats i Fællesskabet*: de minimumsafgiftssatser, der er fastsat i fællesskabslovgivningen. For energiprodukter og elektricitet er minimumsafgiftssatserne i Fællesskabet satserne i bilag I til Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet ⁽³⁷⁾
- 16) *små og mellemstore virksomheder, små virksomheder og mellemstore virksomheder (eller virksomheder)*: virksomheder som omhandlet i forordning (EF) nr. 70/2001 eller andre forordninger, der måtte erstatte denne forordning
- 17) *store virksomheder*: virksomheder, der ikke falder ind under definitionen af små og mellemstore virksomheder
- 18) *støtte*: enhver foranstaltning, som opfylder samtlige betingelser i EF-traktatens artikel 87, stk. 1
- 19) *støtteintensitet*: bruttostøttebeløb udtrykt i procent af de støtteberettigede omkostninger. Alle anvendte tal opgøres inden eventuelt fradrag af skat eller andre afgifter. Hvis støtten ydes som andet end tilskud, skal støttebeløbet være støtten subventionsækvivalent. Støtte, der udbetales i flere rater, tilbagediskonteres til værdien på det tidspunkt, hvor den blev ydet. Den rentesats, der anvendes til tilbagediskontering og til beregning af støttebeløbet i forbindelse med lån på lempelige vilkår, er den gældende referencesats på tildeleingsdatoen. Støtteintensiteten beregnes pr. støttemodtager
- 20) *driftsgevinst*: med henblik på beregning af støtteberettigede omkostninger, navnlig omkostningsbesparelser eller supplerende produktion, der er direkte knyttet til den ekstra investering i miljøbeskyttelse, og eventuelt overskud fra andre støtteforanstaltninger, uanset om der er tale om statsstøtte (driftsstøtte til de samme støtteberettigede omkostninger, forsyningstakster eller andre støtteforanstaltninger). Derimod vil indtægter fra en virksomheds salg af emissionstilladelser udstedt ifølge den europæiske emissionshandelsordning ikke blive anset for at udgøre en driftsgevinst
- 21) *driftsomkostninger*: med henblik på beregning af støtteberettigede omkostninger, navnlig ekstra produktionsomkostninger som følge af den ekstra investering i miljøbeskyttelse
- 22) *materielle aktiver*: med henblik på beregning af støtteberettigede omkostninger, investeringer i jord, der er strengt nødvendige for at opfylde miljømål, eller i bygninger, anlæg og udstyr, der har til formål at reducere eller fjerne forurening og gener, og investeringer til at tilpasse produktionsmetoder for at beskytte miljøet
- 23) *immaterielle aktiver*: med henblik på beregning af støtteberettigede omkostninger, udgifter til teknologioverførsel i form af erhvervelse af licenser eller patenteret eller ikke-patenteret teknisk viden, hvis følgende betingelser er opfyldt:

⁽³⁶⁾ EUT L 32 af 6.2.2007, s. 183.

⁽³⁷⁾ EUT L 283 af 31.10.2003, s. 51. Senest ændret ved direktiv 2004/75/EF (EUT L 157 af 30.4.2004, s. 100).

i) det immaterielle aktiv skal anses for at være et afskrivningsberettigede aktiv

- ii) de skal være erhvervet på markedsbetingelser fra en virksomhed, hvor køber ikke har nogen direkte eller indirekte kontrol
- iii) de skal indgå i virksomhedens aktiver, forblive og udnyttes i den støttemodtagende virksomhed i mindst fem år. Denne betingelse gælder ikke, hvis de immaterielle aktiver teknisk set er forældede. I tilfælde af videresalg i løbet af disse fem år skal salgsprovenuet fratrækkes de støtteberettigede omkostninger, og efter omstændighederne skal der ske delvis eller fuldstændig tilbagebetaling af støttebeløbet

24) *internalisering af omkostninger*: princippet om, at forurenende virksomheder skal indregne samtlige omkostninger til miljøbeskyttelse i deres produktionsomkostninger

25) *forurenere betaler-princippet*: princippet om, at omkostninger til forureningsbekæmpelse dækkes af den forurener, der forårsager forureningen, medmindre den person, der er ansvarlig for forureningen, ikke kan identificeres eller ikke kan holdes ansvarlig i henhold til de fællesskabsretlige regler eller national lovgivning eller ikke kan formås til at betale for rensningen. Forurener er i denne forbindelse den skade, som forurenere forårsager ved direkte eller indirekte at skade miljøet eller ved at tilvejebringer de omstændigheder, der fører til beskadigelse af miljøet⁽³⁸⁾, de fysiske omgivelser eller naturressourcer

26) *forurenere*: den, der direkte eller indirekte påfører miljøet skade eller tilvejebringer de omstændigheder, der fører til beskadigelse af miljøet⁽³⁹⁾

27) *forurenede grund*: en grund, hvor der er konstateret tilstedeværelse af farlige stoffer forvoldt af mennesker i et sådant omfang, at de udgør en alvorlig fare for sundheden eller miljøet under hensyntagen til den nuværende og godkendte fremtidige brug af grunden.

3. STØTTENS FORENELIGHED MED FÆLLESMARKEDET I HENHOLD TIL EF TRAKTATENS ARTIKEL 87, STK. 3

3.1. Støttens forenelighed efter EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c)

- (71) Statsstøtte til miljøbeskyttelse er forenelig med fællesmarkedet som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvis den på grundlag af afvejningstesten fører til øget aktivitet på miljøbeskyttelsesområdet uden at påvirke samhandelsvilkårene negativt i et omfang, der strider mod den fælles interesse. I den forbindelse bør varigheden af

støtteordninger være rimelig, idet medlemsstaternes dog kan genanmelde en foranstaltning, når den i Kommissionens beslutning fastsatte varighed er udløbet. Medlemsstaterne kan understøtte anmeldelser af støtteforanstaltninger med omhyggelige evalueringer af tidligere lignende støtteforanstaltninger, som påviser, at støtten virker som en tilskyndelse.

- (72) De foranstaltninger, der er beskrevet i punkt 73 til 146 kan være forenelige med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

3.1.1. *Støtte til virksomheder, der går videre end fællesskabsstandarderne eller øger miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder*

- (73) Investeringsstøtte, der sætter virksomheder i stand til at gå videre end fællesskabsstandarderne eller øge miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder, vil blive anset for forenelig med fællesmarkedet i medfør af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvis betingelserne i punkt 74 til 84 og afsnit 3.2 er opfyldt.

- (74) Den investering, hvortil der ydes støtte, skal opfylde en af følgende to betingelser:

- a) Investeringen sætter den støttemodtagende virksomhed i stand til at øge miljøbeskyttelsesniveauet ved at gå videre end de gældende fællesskabsstandarder, uanset bindende nationale standarder, der er strengere end fællesskabsstandarderne, eller
- b) Investeringen sætter den støttemodtagende virksomhed i stand til at øge miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder.

- (75) Der kan ikke ydes støtte, hvis forbedringen skal bringe virksomhederne i overensstemmelse med fællesskabsstandarder, der allerede er vedtaget, men endnu ikke er trådt i kraft⁽⁴⁰⁾.

Støtteintensitet

- (76) Støtteintensiteten må ikke overstige 50 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger som fastsat i punkt 80 til 84.

⁽³⁸⁾ Rådets henstilling af 3. marts 1975 om påligning af omkostninger og de offentlige myndigheders indgriben på miljøområdet (EFT L 194 af 25.7.1975, s. 1).

⁽³⁹⁾ Rådets henstilling af 3. marts 1975 om påligning af omkostninger og de offentlige myndigheders indgriben på miljøområdet.

⁽⁴⁰⁾ Støtte til tidlig tilpasning til nye standarder og til erhvervelse af nye transportmidler er mulig ifølge de betingelser, der er opstillet i afsnit 3.1.3. og 3.1.2.

(77) Når investeringsstøtte ydes efter en egentlig udbudsprocedure på grundlag af klare, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier, der effektivt sikrer, at støtten er begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at nå miljømålet, kan støtteintensiteten udgøre indtil 100 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger som defineret i punkt 80 til 84. En sådan udbudsprocedure skal være ikke-diskriminerende og sikre deltagelse af et tilstrækkeligt stort antal virksomheder. Endvidere skal budgettet i udbudsproceduren være bindende forstået på den måde, at ikke alle deltagere kan modtage støtte. Endelig skal støtten ydes på basis af det første bud indgivet af tilbudsgiveren, således at efterfølgende forhandlinger udelukkes.

(78) Hvis investeringen vedrører erhvervelse af et aktiv i form af en økoinnovation eller lancering af et økoinnovationsprojekt, kan støtteintensiteten forhøjes med 10 procentpoint, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- a) økoinnovationsaktivet eller økoinnovationsprojektet skal være nyt eller væsentligt forbedret sammenlignet med den nyeste udvikling inden for den pågældende industri i EU. Medlemsstaterne kan f.eks. påvise nyhedsværdien ved hjælp af en præcis beskrivelse af innovationen og af betingelserne for lancering eller udbredelse på markedet sammenlignet med de nyeste proces- eller organisationsteknikker, der i almindelighed anvendes af andre virksomheder inden for samme industri
- b) den forventede miljøfordel skal være mærkbart større end den forbedring, der følger af den generelle udvikling af den nyeste teknologi inden for sammenlignelige aktiviteter ⁽⁴¹⁾
- c) disse aktivers eller projekters innovative karakter medfører en klar risiko i teknologisk, markeds mæssig eller finansiell henseende, som er større end den risiko, der normalt forbindes med sammenlignelige ikke-innovative aktiver eller projekter. Medlemsstaten kan påvise denne risiko for eksempel ved hjælp af: omkostninger i forhold til virksomhedens omsætning, den tid, der er nødvendig for udviklingen, forventede fordele ved økoinnovationen i forhold til omkostningerne, sandsynligheden for at slå fejl.

(79) Når investeringsstøtte til virksomheder, der går videre end fællesskabsstandarderne eller øger miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget sådanne fællesskabsstandarder, ydes til små og mellemstore virksomheder, kan

⁽⁴¹⁾ Ved vurderingen i henhold til punkt 78, litra b), skal »mærkbart større«, hvor der kan bruges kvantitative parametre til at sammenligne aktiviteter inden for økoinnovation med gængse ikke-innovative aktiviteter, forstås således, at den forventede marginale forbedring af aktiviteter inden for økoinnovation, hvad angår nedsat miljørisiko eller forurening eller bedre effektivitet for energi og ressourcer, bør være mindst dobbelt så stor som den forventede marginale forbedring af den generelle udvikling af sammenlignelige ikke-innovative aktiviteter.

Hvis den foreslåede tilgang ikke er hensigtsmæssig i et givet tilfælde, eller hvis en kvantitativ sammenligning ikke er mulig, skal ansøgningen om statsstøtte indeholde en detaljeret beskrivelse af den metode, der bruges til at vurdere dette kriterium, der sikrer en standard svarende til den foreslåede metodes.

støtteintensiteten forhøjes med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder og med 20 procentpoint for små virksomheder, som det fremgår af tabellen.

	Støtteintensitet for støtte til virksomheder, der går videre end fællesskabsstandarderne eller øger miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder <i>undtagen økoinnovation</i>	Støtteintensitet for støtte til virksomheder, der går videre end fællesskabsstandarderne eller øger miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder <i>inden for økoinnovation</i>
Små virksomheder	70 %	80 %
Mellemstore virksomheder	60 %	70 %
Store virksomheder	50 %	60 %

Beregning af støtteberettigede omkostninger — metode

(80) Støtteberettigede omkostninger skal begrænses til de ekstra investeringsomkostninger, der er nødvendige for at nå et miljøbeskyttelsesniveau, der er højere end det niveau, der kræves ifølge fællesskabsstandarderne, og vil blive beregnet i to etaper. For det første vil de investeringsomkostninger, der er direkte knyttet til miljøbeskyttelsen, blive beregnet i forhold til den kontrafaktiske situation, hvis det er relevant. For det andet vil driftsgevinst blive fratrukket og driftsomkostninger lagt til.

(81) Identifikation af den del af investeringen, der er direkte relateret til miljøbeskyttelse:

a) hvis omkostningerne ved investering i miljøbeskyttelse klart kan identificeres i forhold til de samlede investeringsomkostninger, udgør denne præcise miljøbeskyttelsesrelaterede omkostning de støtteberettigede omkostninger ⁽⁴²⁾

b) i alle andre tilfælde skal de ekstra investeringsomkostninger beregnes ved at sammenligne investeringen med den kontrafaktiske situation, hvis der ikke blev ydet statsstøtte. Den korrekte kontrafaktiske omkostning er omkostningen ved en teknisk sammenlignelig investering, der giver et lavere miljøbeskyttelsesniveau (svarende til bindende fællesskabsstandarder, hvis de findes), og som realistisk set ville blive foretaget uden støtte (»referenceinvestering«). Ved en teknisk sammenlignelig investering forstås en investering, der giver samme produktionskapacitet og har alle andre tekniske karakteristika (bortset fra dem, der er direkte knyttet til den ekstra miljøinvestering). Endvidere skal en sådan referenceinvestering fra et forretnings synspunkt være et realistisk alternativ til den investering, der er under vurdering.

⁽⁴²⁾ Det kunne f.eks. være tilfældet, når en eksisterende produktionsproces opgraderes, og når de elementer, der forbedrer miljøresultatet, klart kan identificeres.

(82) Identifikation af driftsgevinst/omkostninger: de støtteberettigede omkostninger skal, medmindre andet er bestemt i dette kapitel, beregnes med fradrag af en eventuel driftsgevinst og driftsomkostninger, der er knyttet til den supplerende miljøinvestering, og som er opstået i de første fem år af den pågældende investerings løbetid. Det vil sige, at driftsgevinst skal fratrækkes, og driftsomkostninger lægges til den ekstra investeringsomkostning.

(83) De støtteberettigede investeringsomkostninger kan tage form af materielle aktiver og/eller immaterielle aktiver.

(84) Hvis der er tale om investeringer, der tager sigte på at nå et miljøbeskyttelsesniveau, der er højere end fællesskabsstandarderne, skal den kontrafaktiske situation vælges som følger:

a) **hvis virksomheden tilpasser sig nationale standarder, der er vedtaget, hvor der ikke findes fællesskabsstandarder**, omfatter de støtteberettigede omkostninger de supplerende investeringsomkostninger, som er nødvendige for at opnå det miljøbeskyttelsesniveau, der kræves i henhold til de nationale standarder

b) **hvis virksomheden tilpasser sig eller går videre end nationale standarder, som er strengere end de relevante fællesskabsstandarder, eller går videre end fællesskabsstandarderne**, omfatter de støtteberettigede omkostninger de supplerende investeringsomkostninger, som er nødvendige for at opnå et højere miljøbeskyttelsesniveau end krævet i henhold til fællesskabsstandarderne. Investeringsomkostninger, som er nødvendige for at nå det beskyttelsesniveau, der kræves i henhold til fællesskabsstandarderne, er ikke støtteberettigede

c) **når der ikke er fastsat standarder**, omfatter de støtteberettigede omkostninger de investeringsomkostninger, som er nødvendige for at opnå et højere miljøbeskyttelsesniveau end det, den eller de pågældende virksomheder ville opnå uden miljøstøtte.

3.1.2. *Støtte til erhvervelse af nye transportmidler, der går videre end fællesskabsstandarderne eller øger miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder*

(85) De generelle regler, som er fastlagt i punkt 73 til 84, gælder for støtte til virksomheder, der går videre end fællesskabsstandarderne eller øger miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder i transportsektoren. Som undtagelse fra punkt 75 er støtte til erhvervelse af nye køretøjer og fartøjer til transport ad vej, jernbane og indre vandveje samt søtransport, der opfylder vedtagne fællesskabsstandarder, tilladt, hvis erhvervelsen

sker før standarderne træder i kraft, og hvis de nye fællesskabsstandarder, når de bliver bindende, ikke anvendes med tilbagevirkende kraft på allerede erhvervede køretøjer.

(86) Støtteberettigede omkostninger i forbindelse med opdatering af udstyr med henblik på miljøbeskyttelse i transportsektoren er de samlede nettoomkostninger udregnet ifølge metoden til beregning af støtteberettigede omkostninger i punkt 80 til 84, hvis de eksisterende transportmidler opgraderes til miljøstandarder, der endnu ikke var trådt i kraft på datoen for disse transportmidlers idrifttagelse, eller hvis der endnu ikke gælder miljøstandarder for transportmidlerne.

3.1.3. *Støtte til tidlig tilpasning til fremtidige fællesskabsstandarder*

(87) Støtte med henblik på opfyldelse af nye fællesskabsstandarder, der forøger miljøbeskyttelsesniveauet, og som endnu ikke er trådt i kraft, vil blive anset for forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvis fællesskabsstandarderne er vedtaget, forudsat at investeringen gennemføres og afsluttes mindst et år før standardens ikrafttrædelse.

Støtteintensitet

(88) De maksimale støtteintensiteter er 25 % for små virksomheder, 20 % for mellemstore virksomheder og 15 % for store virksomheder, hvis gennemførelsen og færdiggørelsen er foretaget mere end tre år før den obligatoriske gennemførelsesdato eller ikrafttrædelsesdato. Støtteintensiteten er 20 % for små virksomheder, 15 % for mellemstore virksomheder og 10 % for store virksomheder, hvis gennemførelsen og færdiggørelsen er foretaget mellem et og tre år før den obligatoriske gennemførelsesdato eller ikrafttrædelsesdato.

	Støtteintensitet for tidlig tilpasning til fællesskabsstandarder, når gennemførelsen og færdiggørelsen finder sted:	
	Mere end tre år før standardens ikrafttrædelse	Mellem et og tre år før standardens ikrafttrædelse
Små virksomheder	25 %	20 %
Mellemstore virksomheder	20 %	15 %
Store virksomheder	15 %	10 %

Støtteberettigede omkostninger

(89) Støtteberettigede omkostninger skal begrænses til de supplerende investeringsomkostninger, der er nødvendige for at nå det miljøbeskyttelsesniveau, der kræves i henhold til fællesskabsstandarderne, sammenlignet med det eksisterende miljøbeskyttelsesniveau, der var krævet før den pågældende standard ikrafttrædelse.

(90) De støtteberettigede omkostninger skal beregnes med fradrag af en eventuel driftsgevinst og driftsomkostninger, der er knyttet til den ekstra investering, og som opstår i de første fem år af investerings løbetid som fastsat i punkt 81, 82 og 83.

3.1.4. Støtte til miljøundersøgelser

- (91) Støtte til virksomheder med henblik på undersøgelser, der er direkte knyttet til investeringer, der tager sigte på at opfylde standarder på betingelserne i afsnit 3.1.1, at opnå energibesparelser på betingelserne i afsnit 3.1.5 eller at producere vedvarende energi på betingelserne i afsnit 3.1.6 vil blive betragtet som forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvis betingelserne i dette kapitel er opfyldt. Det vil også gælde, hvis den omhandlede investering som følge af resultatet af en indledende undersøgelse ikke foretages.
- (92) Støtteintensiteten må ikke overstige 50 % af undersøgelsesomkostningerne.
- (93) Hvis undersøgelsen gennemføres for en lille eller mellemstor virksomhed, kan støtteintensiteten forhøjes med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder og med 20 procentpoint for små virksomheder, som det fremgår af tabellen.

	Miljøundersøgelser
Små virksomheder	70 %
Mellemstore virksomheder	60 %
Store virksomheder	50 %

3.1.5. Støtte til energibesparelser

- (94) Investeringer i og/eller driftsstøtte, der sætter virksomhederne i stand til at spare energi, vil blive anset for forenelige med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvis følgende betingelser er opfyldt:

3.1.5.1. Investeringssøtte

Støtteintensitet

- (95) Støtteintensiteten må ikke overstige 60 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger.
- (96) Hvis investeringsstøtten til energibesparelser ydes til små og mellemstore virksomheder, kan støtteintensiteten forhøjes med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder og med 20 procentpoint for små virksomheder, som det fremgår af tabellen.

	Støtteintensitet for energibesparelser
Små virksomheder	80 %
Mellemstore virksomheder	70 %
Store virksomheder	60 %

- (97) Når investeringsstøtte ydes efter en egentlig udbudsprocedure på basis af klare, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier, der effektivt sikrer, at støtten er begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at opnå den størst mulige energibesparelse, kan støtteintensiteten

udgøre 100 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger som defineret i punkt 98. En sådan udbudsprocedure skal være ikke-diskriminerende og sikre deltagelse af et tilstrækkeligt stort antal virksomheder. Endvidere skal budgettet i udbudsproceduren være bindende forstået på den måde, at ikke alle deltagere kan modtage støtte. Endelig skal støtten ydes på basis af det første bud indgivet af tilbudsgiveren, således at efterfølgende forhandlinger udelukkes.

Støtteberettigede omkostninger

- (98) Støtteberettigede omkostninger skal begrænses til de ekstra investeringsomkostninger, der er nødvendige for at nå energibesparelser, der ligger over det niveau, der kræves ifølge fællesskabsstandarderne.

Beregningen af de ekstra omkostninger skal overholde følgende regler:

- a) *Den del af investeringen, der er direkte knyttet til energibesparelse, skal identificeres i overensstemmelse med reglerne i punkt 81 og 83 i disse retningslinjer.*
- b) *Et energibesparelsesniveau, der er højere end fællesskabsstandarderne, skal identificeres i overensstemmelse med reglerne i punkt 84 i disse retningslinjer.*
- c) *Identifikation af driftsgevinst/omkostninger: de støtteberettigede omkostninger skal beregnes med fradrag af en eventuel driftsgevinst og driftsomkostninger, der er knyttet til den ekstra investering i energibesparelse, og som opstår i de første tre år af investeringens løbetid, hvis der er tale om små og mellemstore virksomheder, de første fire år, hvis der er tale om store virksomheder, der ikke indgår i EU's emissionshandelsordning, og de første fem år, hvis der er tale om store virksomheder, der indgår i EU's emissionshandelsordning. For store virksomheders vedkommende kan denne periode reduceres til de første tre år af investeringens løbetid, hvis det kan godtgøres, at investeringens afskrivning ikke overstiger tre år.*

3.1.5.2. Driftsstøtte

- (99) Der må kun ydes driftsstøtte til energibesparelse, hvis alle følgende betingelser er opfyldt:
- a) Støtten ydes udelukkende for at kompensere for ekstra nettoproduktionsomkostninger som følge af investeringen under hensyntagen til de fordele, der følger af energibesparelsen⁽⁴³⁾. Ved fastsættelsen af driftsstøtten skal en eventuel investeringsstøtte til den pågældende virksomhed i relation til det nye anlæg fratreges produktionsomkostningerne.

⁽⁴³⁾ Begrebet produktionsomkostninger skal forstås netto, uden støtte, men med en normal fortjeneste.

b) Støtten har en begrænset varighed på fem år.

(100) Hvis der er tale om støtte, der nedbringes gradvist, må støtteintensiteten ikke overstige 100 % af meromkostningerne det første år, og den skal derefter falde lineært til en nulsats ved udgangen af det femte år. Hvis der er tale om støtte, der ikke nedbringes gradvist, må støtteintensiteten ikke overstige 50 % af meromkostningerne.

3.1.6. Støtte til vedvarende energikilder

(101) Miljøinvesteringer og driftsstøtte til fremme af energi fra vedvarende energikilder vil blive anset for forenelige med fællesmarkedet som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvis betingelserne i punkt 102 til 111 er opfyldt. Statsstøtte kan være lovlig, hvis der ikke findes bindende fællesskabsstandarder vedrørende andelen af energi fra vedvarende energikilder for individuelle virksomheder. Støtte til investeringer og/eller driftsstøtte til produktion af biobrændstoffer kan kun være tilladt, hvis der er tale om bæredygtige biobrændstoffer.

3.1.6.1. Investeringsstøtte

Støtteintensitet

(102) Støtteintensiteten må ikke overstige 60 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger.

(103) Hvis investeringsstøtten til vedvarende energikilder ydes til små og mellemstore virksomheder, kan støtteintensiteten forhøjes med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder og med 20 procentpoint for små virksomheder, som det fremgår af tabellen.

	Støtteintensitet for vedvarende energikilder
Små virksomheder	80 %
Mellemstore virksomheder	70 %
Store virksomheder	60 %

(104) Når investeringsstøtte ydes efter en egentlig udbudsprocedure på grundlag af klare, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier, der effektivt sikrer, at støtten er begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at producere den maksimale mængde vedvarende energi, kan støtteintensiteten udgøre 100 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger som defineret i punkt 105 og 106. En sådan udbudsprocedure skal være ikke-diskriminerende og sikre deltagelse af et tilstrækkeligt stort antal virksomheder. Endvidere skal budgettet i udbudsproceduren være bindende forstået på den måde, at ikke alle deltagere kan modtage støtte. Endelig skal støtten ydes på basis af det første bud indgivet af tilbudsgiveren, således at efterfølgende forhandlinger udelukkes.

Støtteberettigede omkostninger

(105) Hvad angår vedvarende energi, skal de støtteberettigede investeringsomkostninger begrænses til de ekstra investeringsomkostninger, som pålægges støttemodtageren

i forhold til et konventionelt kraftværk eller varmesystem, der har samme kapacitet med hensyn til effektiv energiproduktion.

(106) De støtteberettigede omkostninger skal beregnes med fradrag af en eventuel driftsgevinst og driftsomkostninger, der er knyttet til den ekstra investering i vedvarende energikilder, og som opstår i de første fem år af investeringsens løbetid som fastsat i punkt 81, 82 og 83.

3.1.6.2. Driftsstøtte

(107) Driftsstøtte til produktion af vedvarende energi kan være berettiget for at dække forskellen mellem omkostningerne ved produktion af energi fra vedvarende energikilder og markedsprisen for den pågældende energiform. Det gælder produktion af vedvarende energi både med henblik på efterfølgende salg på markedet og med henblik på virksomhedens eget forbrug.

(108) Medlemsstaterne kan yde støtte til vedvarende energi på følgende måder:

(109) Alternativ 1

a) Medlemsstaterne kan yde driftsstøtte for at kompensere for forskellen mellem omkostningerne ved produktion af energi fra vedvarende energikilder, herunder afskrivning af ekstra investeringer til miljøbeskyttelse, og markedsprisen for den pågældende energiform. Der kan ydes driftsstøtte, indtil anlægget er fuldt afskrevet ifølge de almindelige regnskabsregler. For energi, som anlægget producerer derudover, kan der ikke ydes støtte. Støtten kan imidlertid også dække en normal kapitalforrentning.

b) Hvis støtten ydes i overensstemmelse med litra a), skal en eventuel investeringsstøtte til den pågældende virksomhed i relation til det nye anlæg fratrækkes produktionsomkostningerne ved beregningen af driftsstøtten. De støtteordninger, der anmeldes til Kommissionen, skal indeholde en detaljeret redegørelse for medlemsstatens nærmere kriterier for tildeling af støtte, navnlig beregningsmetoden for støttelebet.

c) I modsætning til de fleste andre vedvarende energikilder kræver biomasse forholdsvis få investeringsomkostninger, men indebærer højere driftsomkostninger. Kommissionen vil derfor kunne godtage driftsstøtte til produktion af vedvarende energi fra biomasse, der overstiger investeringsbeløbet, hvis medlemsstaterne kan påvise, at virksomhedernes samlede omkostninger efter afskrivning af anlæg fortsat overstiger markedsprisen for energien.

(110) **Alternativ 2**

- a) Medlemsstaterne kan også tildele støtte til vedvarende energikilder ved at bruge markedsmechanismer, såsom grønne certifikater eller udbudsprocedurer. Disse markedsmechanismer giver alle producenter af vedvarende energi mulighed for indirekte at drage nytte af en garanteret efterspørgsel efter den energi, de producerer, til en højere pris end markedsprisen for konventionel energi. Prisen for grønne certifikater fastsættes ikke på forhånd, men afhænger af udbud og efterspørgsel.
- b) Hvis markedsmechanismerne udgør statsstøtte, kan de godkendes af Kommissionen, når medlemsstaterne kan påvise, at støtten er afgørende for at sikre de pågældende vedvarende energikilders rentabilitet, at støtten ikke samlet set medfører overkompensation, og at den ikke afholder producenterne af vedvarende energi fra at øge deres konkurrenceevne. Kommissionen vil godkende en sådan støtte for en periode på ti år.

(111) **Alternativ 3**

Endvidere kan medlemsstaterne yde driftsstøtte i henhold til punkt 100.

3.1.7. *Støtte til kraftvarmeproduktion*

(112) Miljøinvesteringer og driftsstøtte til kraftvarmeproduktion vil blive anset for forenelige med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvis kraftvarmeanlæggene er i overensstemmelse med definitionen af høj-effektiv kraftvarmeproduktion i punkt 70(11), og hvis følgende er gældende for investeringsstøtten:

- a) en ny kraftvarmeanhed vil overordnet set medføre primærenergibesparelser i forhold til separat produktion som defineret i direktiv 2004/8/EF og beslutning 2007/74/EF
- b) forbedring af en eksisterende kraftvarmeanhed eller omdannelse af et eksisterende kraftværk til en kraftvarmeanhed vil medføre primærenergibesparelser i forhold til den oprindelige situation.

(113) Hvad angår driftsstøtte, skal et eksisterende kraftvarmeanlæg opfylde både definitionen af høj-effektiv kraftvarmeproduktion ifølge punkt 70(11), og kravet om, at der samlet er tale om primærenergibesparelser sammenlignet med separat produktion som defineret i direktiv 2004/8/EF og beslutning 2007/74/EF.

3.1.7.1. *Investeringsstøtte**Støtteintensitet*

- (114) Støtteintensiteten må ikke overstige 60 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger.
- (115) Hvis investeringsstøtten til kraftvarme ydes til små og mellemstore virksomheder, kan støtteintensiteten forhøjes med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder og med 20 procentpoint for små virksomheder, som det fremgår af tabellen.

	Støtteintensitet for høj-effektiv kraftvarmeproduktion
Små virksomheder	80 %
Mellemstore virksomheder	70 %
Store virksomheder	60 %

- (116) Når investeringsstøtte ydes efter en egentlig udbudsprocedure på grundlag af klare, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier, der effektivt sikrer, at støtten er begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at opnå den størst mulige energibesparelse, kan støtteintensiteten udgøre 100 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger som defineret i punkt 117 og 118. En sådan udbudsprocedure skal være ikke-diskriminerende og sikre deltagelse af et tilstrækkeligt stort antal virksomheder. Endvidere skal budgettet i udbudsproceduren være bindende forstået på den måde, at ikke alle deltagere kan modtage støtte. Endelig skal støtten ydes på basis af det første bud indgivet af tilbudsgiveren, således at efterfølgende forhandlinger udelukkes.

Støtteberettigede omkostninger

- (117) De støtteberettigede omkostninger skal begrænses til de ekstra investeringsomkostninger, der er nødvendige for at opnå et høj-effektivt kraftvarmeanlæg sammenlignet med referenceinvesteringen.
- (118) De støtteberettigede omkostninger skal beregnes med fradrag af en eventuel driftsgevinst og driftsomkostninger, der er knyttet til den ekstra investering, og som opstår i de første fem år af investeringens løbetid som fastsat i punkt 81 til 83.

3.1.7.2. *Driftsstøtte*

- (119) Driftsstøtte til høj-effektiv kraftvarmeproduktion kan ydes i overensstemmelse med reglerne for driftsstøtte til vedvarende energikilder i afsnit 3.1.6.2:

a) til virksomheder, som forestår offentlig el- og varmforsyning, når produktionsomkostningerne for denne elektricitet eller varme er højere end markedsprisen. Beslutningen om, hvorvidt støtten er nødvendig, træffes under hensyntagen til de omkostninger og indtægter, der fremkommer ved produktion og salg af varme og elektricitet

b) til industriel anvendelse af kombineret el- og varmeproduktion, når det kan påvises, at produktionsomkostningerne for en energienhed ved brug af denne teknik er højere end markedsprisen for en konventionel energienhed. Produktionsomkostningerne kan omfatte normal forrentning af anlægget, men eventuelle gevinster for virksomheden i form af varmeproduktion skal fratregges produktionsomkostningerne.

3.1.8. Støtte til energieffektiv fjernvarme

(120) Støtte til miljøinvesteringer i energieffektive fjernvarmeanlæg⁽⁴⁴⁾ vil blive anset for forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvis støtten medfører primærenergibesparelser, og hvis det fjernvarmeanlæg, der modtager støtte, er i overensstemmelse med definitionen af energieffektiv fjernvarme i punkt 70(13), og hvis:

- a) kombinationen af varmeproduktion (og elektricitet, hvis der er tale om kraftvarme) og varmedistribution vil medføre primærenergibesparelser, eller
- b) formålet med investeringen er anvendelse og distribution af overskudsvarme til fjernvarmebrug.

Støtteintensitet

(121) Støtteintensiteten for fjernvarmeanlæg må ikke overstige 50 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger. Hvis støtten kun ydes til produktionsdelen i et fjernvarmeanlæg, vil energieffektive fjernvarmeanlæg, der anvender vedvarende energikilder eller kraftvarme, være omfattet af reglerne i henholdsvis afsnit 3.1.6 og 3.1.7.

(122) Hvis investeringsstøtten til energieffektiv fjernvarme ydes til små og mellemstore virksomheder, kan støtteintensiteten forhøjes med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder og med 20 procentpoint for små virksomheder, som det fremgår af tabellen.

	Støtteintensitet for energieffektiv fjernvarme baseret på konventionelle energikilder
Små virksomheder	70 %
Mellemstore virksomheder	60 %
Store virksomheder	50 %

(123) Når investeringsstøtte ydes efter en egentlig udbudsprocedure på grundlag af klare, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier, der effektivt sikrer, at støtten er begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at opnå den størst mulige energibesparelse, kan støtteintensiteten udgøre 100 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger som defineret i punkt 124 og 125. En sådan udbudsprocedure skal være ikke-diskriminerende og sikre deltagelse af et tilstrækkeligt stort antal virksomheder. Endvidere skal budgettet i udbudsproceduren være bindende forstået på den måde, at ikke alle deltagere kan modtage støtte. Endelig skal støtten ydes på basis af det første bud indgivet af tilbudsgiveren, således at efterfølgende forhandlinger udelukkes.

⁽⁴⁴⁾ Udelukker fjernvarmeinfrastruktur, hvis finansiering ikke falder ind under disse retningslinjers anvendelsesområde, men vil blive vurderet efter artikel 87, stk. 3, litra c).

Støtteberettigede omkostninger

(124) De støtteberettigede omkostninger skal være begrænset til de ekstra investeringsomkostninger, der er nødvendige for at opnå energieffektiv fjernvarme sammenlignet med referenceinvesteringen.

(125) De støtteberettigede omkostninger skal beregnes med fradrag af en eventuel driftsgevinst og driftsomkostninger, der er knyttet til den ekstra investering, og som opstår i de første fem år af investeringens løbetid som fastsat i punkt 81 til 83.

3.1.9. Støtte til affaldshåndtering

(126) Støtte til miljøinvesteringer i håndtering af andre virksomheders affald, herunder genanvendelse, genbrug og genvinding, vil blive anset for forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvis håndteringen er i overensstemmelse med den opstillede prioritering af principperne for affaldshåndtering⁽⁴⁵⁾ og betingelserne i punkt 127.

(127) Der må kun ydes investeringsstøtte til affaldshåndtering, hvis alle følgende betingelser er opfyldt:

- a) investeringen tager sigte på at nedbringe den forurening, der forårsages af andre virksomheder (»forurenere«), og vedrører ikke forurening forårsaget af støttemodtageren
- b) støtten letter ikke indirekte forurenere for en byrde, som de skal bære i henhold til fællesskabsretten, eller for en byrde, der bør betragtes som en almindelig virksomhedsomkostning for forurenere
- c) investeringen går videre end til det »aktuelle tekniske niveau«⁽⁴⁶⁾ eller anvender konventionelle teknologier på en innovativ måde
- d) de behandlede materialer ville i modsat fald blive bortskaffet eller behandlet på en mindre miljøvenlig måde

⁽⁴⁵⁾ Prioritering ifølge meddelelse fra Kommissionen om Fællesskabets strategi for affaldshåndtering (KOM(96) 399 endelig af 30.7.1996). I meddelelsen understreger Kommissionen, at affaldshåndtering er et prioriteret mål for Fællesskabet for at nedbringe miljørisiciene. Begrebet affaldshåndtering skal anskues fra tre synsvinkler: genanvendelse, genbrug og genvinding. Affald, som det ikke kan undgås at producere, bør behandles og bortskaffes forsvarligt. I Kommissionens meddelelse om en temastrategi for affaldsforebyggelse og genanvendelse (KOM(2005) 666) har Kommissionen gentaget sin opbakning om disse principper og foreslår konkrete foranstaltninger til fremme af forebyggelse, som f.eks. økodesign af processer og produkter eller incitamenter for små og mellemstore virksomheder til at indføre foranstaltninger til affaldsforebyggelse, og genbrug.

⁽⁴⁶⁾ Ved det »aktuelle tekniske niveau« forstås her en proces, hvor brugen af et affaldsprodukt til fremstilling af et slutprodukt er en økonomisk rentabel praksis. Når det er relevant, skal begrebet »aktuelle tekniske niveau« fortolkes fra et europæisk teknologisk og fællesmarkedsperspektiv.

- e) investeringerne øger ikke blot efterspørgslen efter genbrugsmaterialer uden at øge indsamlingen af sådanne materialer.

Støtteintensitet

- (128) Støtteintensiteten må ikke overstige 50 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger.
- (129) Hvis investeringsstøtten til affaldshåndtering ydes til små og mellemstore virksomheder, kan støtteintensiteten forhøjes med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder og med 20 procentpoint for små virksomheder, som det fremgår af tabellen.

	Støtteintensitet for affaldshåndtering
Små virksomheder	70 %
Mellemstore virksomheder	60 %
Store virksomheder	50 %

Støtteberettigede omkostninger

- (130) Støtteberettigede omkostninger omfatter udelukkende de ekstra investeringsomkostninger, der er nødvendige for at foretage en investering i affaldshåndtering, og som bæres af støttemodtageren, sammenlignet med referenceinvesteringen, dvs. en konventionel produktion med samme kapacitet, der ikke involverer affaldshåndtering. Omkostningerne ved en sådan referenceinvestering skal fratrækkes de støtteberettigede omkostninger.
- (131) De støtteberettigede omkostninger skal beregnes med fradrag af en eventuel driftsgevinst og driftsomkostninger, der er knyttet til den ekstra investering i affaldshåndtering, og som opstår i de første fem år af investeringens løbetid⁽⁴⁷⁾ som fastsat i punkt 81 til 83.

3.1.10. Støtte til rensning af forurenede industrigrunde

- (132) Investeringsstøtte til virksomheder, der retter op på en miljøskade ved at rense forurenede grunde, vil blive anset for forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c)⁽⁴⁸⁾, forudsat at støtten medfører en bedre miljøbeskyttelse. Den pågældende miljøskade omfatter skader på jordkvalitet samt på overflade- og grundvandskvalitet.

Hvis forureneren er klart identificeret, skal denne finansiere rensningen i overensstemmelse med forureneren betalerprincippet, og der må ikke ydes statsstøtte. I denne forbindelse forstås ved »forureneren« den person, som er ansvarlig

⁽⁴⁷⁾ Hvis investeringerne udelukkende vedrører miljøbeskyttelse uden andre økonomiske fordele, vil der ikke blive anvendt yderligere ned sættelser ved fastsættelsen af de støtteberettigede omkostninger.

⁽⁴⁸⁾ Rensningsarbejde foretaget af de offentlige myndigheder på deres egne grunde er ikke som sådan omfattet af traktatens artikel 87. Der kan dog opstå problemer i forhold til statsstøttereglerne, hvis grunden efter rensning sælges under markedsværdien. I den henseende finder meddelelse fra Kommissionen om statsstøtteelementer i forbindelse med offentlige myndigheders salg af jord og bygninger (EFT C 209 af 10.7.1997, s. 3) stadig anvendelse.

efter gældende ret i den enkelte medlemsstat, uden at dette berører vedtagelse af EU-regler på området.

Hvis forureneren ikke kan identificeres eller ikke kan bringes til at bære omkostningerne, kan den person, der udfører dette arbejde, modtage støtte til arbejdet.

Støtteintensitet

- (133) Støtte til rensning af forurenede grunde kan andrage indtil 100 % af de støtteberettigede omkostninger.

Det samlede støttebeløb kan under ingen omstændigheder overstige virksomhedens faktiske omkostninger.

Støtteberettigede omkostninger

- (134) De støtteberettigede omkostninger er lig med omkostningerne ved rensningen fratrukket grundens værdistigning. Alle udgifter, som en virksomhed måtte have i forbindelse med rensning af en forurenede grund, uanset om sådanne udgifter kan opføres som anlægsaktiver i regnskabet, udgør støtteberettigede investeringer i forbindelse med rensning af forurenede grunde.

3.1.11. Støtte til flytning af virksomheder

- (135) Investeringsstøtte til flytning af virksomheder af miljøbeskyttelseshensyn vil blive anset for forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), forudsat at følgende betingelser er opfyldt:

- a) Flytningen skal være begrundet i miljøbeskyttelse eller miljøforebyggelse og være pålagt ved en administrativ eller retslig afgørelse fra en kompetent offentlig myndighed eller aftalt mellem virksomheden og den offentlige myndighed.
- b) Virksomheden skal overholde de strengeste miljøkrav, der gælder i det nye etableringsområde.

- (136) Støttemodtageren kan være:

- a) en virksomhed, der er etableret i et byområde eller i et særligt bevaringsområde udpeget i henhold til Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter⁽⁴⁹⁾, som på lovlig vis (dvs., at det opfylder alle retlige krav, herunder gældende miljøstandarder) udøver en stærkt forurenende aktivitet, og som på grund af beliggenheden må flytte sit anlæg til et mere hensigtsmæssigt område, eller

⁽⁴⁹⁾ EFT L 206 af 22.7.1992, s. 7. Senest ændret ved direktiv 2006/105/EF (EUT L 363 af 20.12.2006, s. 368).

- b) en virksomhed eller et anlæg, der er omfattet af Seveso II-direktivet.

Støtteintensitet

- (137) Støtteintensiteten må ikke overstige 50 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger. Støtteintensiteten kan forhøjes med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder og med 20 procentpoint for små virksomheder, som det fremgår af tabellen.

	Støtteintensitet for flytning af virksomheder
Små virksomheder	70 %
Mellemstore virksomheder	60 %
Store virksomheder	50 %

Støtteberettigede omkostninger

- (138) Ved fastsættelsen af de støtteberettigede omkostninger i forbindelse med støtte til flytning af virksomheder tager Kommissionen følgende i betragtning:

- a) følgende fordele:
- i) indtægter fra salg eller udlejning af de fraflyttede anlæg og grunde
 - ii) erstatning i tilfælde af ekspropriation
 - iii) andre fordele i tilknytning til anlæggets flytning, navnlig fordele i form af bedre teknologi som følge af flytningen samt økonomiske fordele som følge af en bedre anvendelse af anlægget
 - iv) investeringer i forbindelse med en eventuel kapacitetsforøgelse
- b) følgende omkostninger:
- i) omkostninger i forbindelse med køb af jord eller opførelse eller køb af nyt anlæg med samme kapacitet som det fraflyttede anlæg
 - ii) erstatningsbeløb, der pålægges virksomheden på grund af opsigelse af en lejekontrakt for grund eller bygninger, hvis den administrative eller retslige afgørelse om flyttestop indebærer utidig opsigelse af kontrakten.

3.1.12. Støtte i form af handelsordninger for emissionstilladelser

- (139) Handelsordninger for emissionstilladelser kan indebære statsstøtte på forskellig vis, f.eks. hvis tilladelse og kvoterne tildeles til under markedspris, og dette kan tilskrives medlemsstaterne.

- (140) Støtte i forbindelse med handelsordninger for emissionstilladelser kan blive anset for forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), forudsat at betingelserne i litra a)-d) i dette punkt og punkt 141 er opfyldt. Som undtagelse herfra finder punkt 141 ikke anvendelse for den handelsperiode, der udløber den 31. december 2012 for handelsordninger for emissionstilladelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2003 om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet og om ændring af Rådets direktiv 96/61/EF⁽⁵⁰⁾ (»EU's emissionshandelsordning«⁽⁵¹⁾):

- a) handelsordningerne for emissionstilladelser skal udformes med henblik på at nå miljømål, der går videre end dem, der skal nås på grundlag af fællesskabsstandarder, som er bindende for de pågældende virksomheder
- b) tildelingen skal foregå i åbenhed og være baseret på objektive kriterier og datakilder af den højest tilgængelige kvalitet, og det samlede antal omsættelige emissionstilladelser og kvoter, der ydes til den enkelte virksomhed til under markedsprisen, må ikke være højere end virksomhedens forventede behov i en situation uden emissionshandelsordning
- c) tildelingsmetoden må ikke begunstige visse virksomheder eller visse sektorer, medmindre det kan begrundes med ordningens egen miljømæssige logik, eller de pågældende regler er nødvendige for at sikre overensstemmelse med andre miljøpolitikker
- d) navnlig må nye markedsdeltagere i princippet ikke tildeles tilladelser eller kvoter på gunstigere betingelser end eksisterende virksomheder, der driver forretning på de samme markeder. Hvis der tildeles flere tilladelser eller højere kvoter til eksisterende anlæg end til nye markedsdeltagere, bør dette ikke føre til, at der skabes urimelige hindringer for markedsadgang.

- (141) Kommissionen vil vurdere behovet for og proportionaliteten af den statsstøtte, der indgår i en handelsordning for emissionstilladelser ifølge følgende kriterier:

- a) valget af støttemodtagere skal baseres på objektive og klare kriterier, og støtten skal i princippet ydes på samme måde for alle konkurrenter i samme sektor eller på samme relevante marked, hvis de er i samme faktuelle situation
- b) fuld bortauktionering skal føre til en betydelig stigning i produktionsomkostningerne for hver sektor eller kategori af individuelle støttemodtagere

⁽⁵⁰⁾ EUT L 275 af 25.10.2003, s. 32. Senest ændret ved direktiv 2004/101/EF (EUT L 338 af 13.11.2004, s. 18).

⁽⁵¹⁾ Kommissionen har vurderet statsstøtten i de nationale tildelingsplaner ifølge EU's emissionshandelsordning for den handelsperiode, der udløber den 31. december 2012, på basis af kriterierne i punkt 140.

- c) den betydelige stigning i produktionsomkostningerne kan ikke væltes over på forbrugerne, uden at det fører til betydelig salgsnedgang. Denne analyse kan bl.a. gennemføres på basis af bl.a. skøn over bl.a. priselasticiteten for produkterne i den pågældende sektor. Disse skøn foretages på det relevante geografiske marked. For at vurdere, om omkostningsstigningen som følge af handelsordningen for emissionstilladelser ikke kan væltes over på forbrugerne, kan der anvendes skøn over salgsnedgang samt følgerne heraf for virksomhedens rentabilitet
- d) det er ikke muligt for individuelle virksomheder i sektoren at nedbringe emissionsniveauet for at få prisen på certifikaterne til at blive overkommelig. At det ikke er muligt at nedsætte forbruget kan godtgøres ved at fremlægge emissionsniveauer opnået med den bedste teknik i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (herefter »EØS«) og bruge dem som benchmark. En virksomhed, der bruger den bedste teknik, kan højst bevilges en kvote, som svarer til stigningen i produktionsomkostninger som følge af handelsordningen for med emissionstilladelser under anvendelse af den bedste teknik, der ikke kan væltes over på forbrugerne. Virksomheder, der har dårligere miljøresultater, skal have tildelt en mindre kvote, der står i forhold til deres miljøresultater.

3.2. Støttens virkning som en tilskyndelse og nødvendigheden af støtten

- (142) Statsstøtte skal virke som en tilskyndelse. Statsstøtte til miljøbeskyttelse skal få støttemodtageren til at ændre adfærd, således at miljøbeskyttelsesniveauet øges.
- (143) Efter Kommissionens opfattelse virker støtten ikke som en tilskyndelse for støttemodtageren i de tilfælde, hvor projektet allerede er påbegyndt, inden støttemodtageren har ansøgt om støtte hos de nationale myndigheder.
- (144) Hvis det støttede projekt ikke er påbegyndt inden ansøgningen, formodes kravet om, at støtten skal virke som en tilskyndelse, automatisk at være opfyldt for alle støtteforanstaltninger til fordel for små og mellemstore virksomheder, bortset fra de tilfælde hvor støtten skal vurderes i overensstemmelse med den detaljerede vurdering i kapitel 5.
- (145) For alle andre støttede projekter vil Kommissionen kræve, at den anmeldende medlemsstat påviser, at støtten virker som en tilskyndelse.
- (146) For at påvise, at støtten virker som en tilskyndelse, skal den pågældende medlemsstat godtgøre, at det mest miljøvenlige alternativ ikke ville være blevet valgt uden støtte, dvs. i den kontrafaktiske situation. Til det formål skal den pågældende medlemsstat fremlægge oplysninger, der viser:
- a) at den kontrafaktiske situation er troværdig

- b) at de støtteberettigede omkostninger er beregnet i overensstemmelse med den metode, der er anført i punkt 81, 82 og 83 ovenfor, og
- c) at investeringen ikke ville være tilstrækkelig rentabel uden støtte under behørig hensyntagen til de fordele, der er knyttet til investeringen uden støtte, herunder værdien af omsættelige tilladelser, som den pågældende virksomhed kan få adgang til som følge af den miljøvenlige investering.

3.3. Forenelighed med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b)

- (147) Støtte, der fremmer virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, der har høj miljømæssig prioritet, kan i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b), betragtes som forenelige med fællesmarkedet, hvis følgende betingelser er opfyldt:
- a) den påtænkte støtte vedrører et specifikt projekt, der er klart defineret, hvad angår vilkårene for gennemførelsen, herunder deltagerene, målsætningerne, virkningerne og midlerne til at nå målsætningerne. Kommissionen kan også anse en gruppe projekter for at udgøre et samlet projekt
- b) projektet skal være af fælleseuropæisk interesse: projektet skal bidrage konkret, klart og synligt til EU's interesser inden for miljøbeskyttelse, f.eks. ved at være af stor betydning for Den Europæiske Unions miljøstrategi. Den fordel, der følger af projektets målsætning, må ikke være begrænset til den eller de medlemsstater, der gennemfører det, men skal gælde Fællesskabet som helhed. Projektet skal bidrage væsentligt til Fællesskabets målsætninger. Det forhold, at projektet gennemføres af virksomheder i forskellige medlemsstater, er ikke tilstrækkeligt
- c) støtten er nødvendig og virker som en tilskyndelse til at gennemføre projektet, som skal indebære en stor risiko
- d) projektet er af stor betydning på grund af dets omfang: det skal have et betydeligt omfang og have væsentlige miljømæssige virkninger.
- (148) For at give Kommissionen mulighed for at foretage en korrekt vurdering af sådanne projekter, skal den fælleseuropæiske interesse påvises konkret: det skal f.eks. påvises, at projektet muliggør betydelige fremskridt med virkeliggørelsen af specifikke fællesskabsmål på miljøområdet.
- (149) Kommissionen vil se mere positivt på anmeldte projekter, hvis de indebærer, at støttemodtageren selv yder et betragteligt bidrag til projektet. Kommissionen vil ligeledes se mere positivt på anmeldte projekter, der omfatter virksomheder fra et betydeligt antal medlemsstater.

(150) Når en sådan støtte betragtes som forenelig med fællesmarkedet som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b), kan Kommissionen godkende en højere støtteintensitet end normalt ifølge disse retningslinjer.

4. STØTTE I FORM AF AFGIFTSLEMPelser ELLER AFGIFTSFRITAGELSER

(151) Støtte i form af lempelser eller fritagelser for miljøafgifter vil blive betragtet som forenelig med fællesmarkedet som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), forudsat at støtten i det mindste indirekte bidrager til at forbedre miljøbeskyttelsesniveauet, og at afgiftslempelsen eller afgiftsfritagelsen ikke underminerer det overordnede mål.

(152) For at kunne godkendes efter EF-traktatens artikel 87, skal sådanne lempelser eller fritagelser fra harmoniserede afgifter, navnlig harmoniserede afgifter ifølge direktiv 2003/96/EF, være tilladte ifølge den gældende fællesskabslovgivning og være i overensstemmelse med de begrænsninger og betingelser, der er fastsat deri.

(153) Støtte i form af lempelser eller fritagelser for harmoniserede miljøafgifter betragtes som forenelig med fællesmarkedet som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), i en tiårig periode, forudsat at støttemodtagerne mindst betaler minimumsafgiftssatsen i Fællesskabet som fastsat i det relevante gældende direktiv ⁽⁵²⁾.

(154) Støtte i form af lempelser eller fritagelser for andre miljøafgifter end de i punkt 153 nævnte ⁽⁵³⁾, betragtes som forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), i en tiårig periode, forudsat at betingelserne i punkt 155-159 er opfyldt.

(155) Ved analyser af afgiftsordninger, der involverer elementer af statsstøtte i form af afgiftslempelser eller afgiftsfritagelser, vil Kommissionen navnlig analysere støttens nødvendighed og proportionalitet og dens virkninger for de berørte økonomiske sektorer.

(156) Til det formål vil Kommissionen basere sig på oplysninger fra medlemsstaterne. Oplysningerne skal dels omfatte de respektive sektorer eller kategorier af støttemodtagere, der er omfattet af fritagelserne eller lempelserne, dels situationen for de væsentligste støttemodtagere i de berørte sektorer, samt en beskrivelse af, hvordan afgifterne kan bidrage til miljøbeskyttelse. De fritagne sektorer skal beskrives grundigt, og der skal fremlægges en liste med de største støttemodtagere i hver sektor (navnlig med oplysninger om omsætning, markedsandele og afgiftsgrundlagets størrelse). For hver sektor skal der oplyses om de bedste teknikker i EØS-området, hvad angår nedbringelse af den miljøskade, afgiften tager sigte på.

⁽⁵²⁾ Se punkt 70, nr. 15.

⁽⁵³⁾ F.eks. afgiftslempelser eller fritagelser, der ikke er dækket af fællesskabslovgivningen, eller som ligger under minimumsafgiftssatsen i Fællesskabet.

(157) Endvidere skal støtte i form af lempelser af eller fritagelser for miljøafgifter være nødvendig og proportionel.

(158) Kommissionen finder støtten nødvendig, hvis følgende kumulative betingelser er opfyldt:

a) valg af støttemodtagere skal baseres på objektive og klare kriterier, og støtten skal i princippet ydes på samme måde for alle konkurrenter i samme sektor/relevante marked ⁽⁵⁴⁾, hvis de er i samme faktuelle situation

b) miljøafgiften uden lempelser skal føre til en betydelig stigning i produktionsomkostningerne for alle sektorer eller kategorier af individuelle støttemodtagere ⁽⁵⁵⁾

c) den betydelige stigning i produktionsomkostningerne kan ikke væltes over på forbrugerne, uden at det fører til betydelig salgsnedgang. I den henseende kan medlemsstaterne fremlægge skøn over bl.a. priselasticiteten for produkterne i den berørte sektor på det relevante geografiske marked ⁽⁵⁶⁾ samt skøn over mistet salg og/eller lavere fortjeneste for virksomhederne i den berørte sektor/kategori.

(159) Kommissionen finder støtten proportionel, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

a) ordningen fastlægger kriterier, der sikrer, at hver enkelt støttemodtager betaler en del af den nationale afgift, der stort set svarer til hver enkelt støttemodtagers miljøresultater sammenlignet med resultaterne for den bedste teknik inden for EØS-området. Ifølge støtteordningen kan enhver virksomhed, der bruger den bedste teknik, højst opnå en lempelse, der svarer til stigningen i produktionsomkostninger som følge af afgiften, med anvendelse af den bedste teknik, og som ikke kan væltes over på forbrugerne. Virksomheder, der har dårligere miljøresultater, skal have mindre lempelser, i forhold til deres miljøresultater

b) støttemodtagerne betaler mindst 20 % af den nationale afgift, medmindre en lavere sats kan begrundes med henvisning til begrænset konkurrenceforvridning

⁽⁵⁴⁾ Som defineret i Kommissionens meddelelse om afgrænsning af det relevante marked i forbindelse med Fællesskabets konkurrenceret (EFT C 372 af 9.12.1997, s. 5).

⁽⁵⁵⁾ Hvad angår energiprodukter og elektricitet, vil »energiintensive virksomheder« som defineret i artikel 17, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/96/EF blive anset for at opfylde dette kriterium, så længe den bestemmelse er i kraft.

⁽⁵⁶⁾ Som defineret i Kommissionens meddelelse om afgrænsning af det relevante marked i forbindelse med Fællesskabets konkurrenceret.

- c) lempelser eller fritagelser er betinget af, at der mellem den pågældende medlemsstat og de støttemodtagende virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder indgås aftaler, hvorved virksomhederne eller sammenslutningerne af virksomheder forpligter sig til at nå miljøbeskyttelsesmål, der har samme virkning, som hvis litra a) eller b) eller minimumsafgiftssatsen i Fællesskabet blev anvendt. Sådanne aftaler eller forpligtelser kan bl.a. gælde nedbringelse af energiforbrug, nedbringelse af emissioner eller andre miljøforanstaltninger, og de skal opfylde følgende betingelser:
- i) den enkelte medlemsstat forhandler om aftalernes indhold, der bl.a. skal præcisere målene og fastsætte en tidsramme for opnåelsen af målene
 - ii) medlemsstaterne skal sikre en uafhængig ⁽⁵⁷⁾ og rettidig kontrol af de forpligtelser, der følger af disse aftaler
 - iii) aftalerne skal revideres løbende i lyset af den teknologiske udvikling og udviklingen generelt, og de skal sikre et effektivt sanktionssystem i tilfælde af manglende overholdelse af aftalerne.
5. FORENELIGHEDEN AF STØTTE UNDERLAGT EN DETALJERET VURDERING

5.1. Foranstaltninger underlagt en detaljeret vurdering

- (160) For at give Kommissionen mulighed for at foretage en mere detaljeret vurdering af betydelige støttebeløb ydet inden for rammerne af allerede godkendte ordninger og afgøre, om støtten er forenelig med det fælles marked, skal medlemsstaterne forhåndsanmelde enhver investeringsstøtte eller driftsstøtte, der ydes ifølge en godkendt ordning eller individuelt, hvis støtten opfylder følgende betingelser ⁽⁵⁸⁾:
- a) **foranstaltninger omfattet af en gruppefritagelsesforordning:** alle sager, som anmeldes til Kommissionen på grund af en pligt til at anmelde støtte individuelt som foreskrevet i gruppefritagelsesforordningen
 - b) **individuelle foranstaltninger omfattet af disse retningslinjer** ⁽⁵⁹⁾: alle følgende tilfælde:
 - i) *investeringsstøtte:* når støtten overstiger 7,5 mio. EUR til én virksomhed (selv om støtten er led i en godkendt støtteordning)

- (161) Medlemsstaterne kan yde driftsstøtte til nye anlæg, der fremstiller vedvarende energi, på grundlag af en beregning af de eksterne omkostninger, der spares. Når denne metode anvendes til at fastsætte støttebeløbet, skal foranstaltningen anmeldes og underkastes en detaljeret vurdering uanset de lofter, der er nævnt i punkt 160, litra b), nr. iii). De sparede eksterne omkostninger er en pengemæssig opgørelse over den yderligere miljøskade, som samfundet ville påføres, hvis den samme mængde energi blev produceret på et produktionsanlæg baseret på konventionelle energikilder. Omkostningerne beregnes på grundlag af forskellen mellem de producerede eksterne omkostninger, som ikke betales af producenterne af vedvarende energi, på den ene side og de producerede eksterne omkostninger, som ikke betales af producenterne af ikke-vedvarende energi, på den anden side. Medlemsstaten skal ved disse beregninger anvende en internationalt anerkendt beregningsmetode, som Kommissionen har valideret. Medlemsstaten skal navnlig forelægge en begrundet og kvantificeret komparativ omkostningsanalyse med en vurdering af konkurrerende energiproducenters eksterne omkostninger, så det kan påvises, at støtten faktisk udgør en kompensation for de sparede eksterne omkostninger.

⁽⁵⁷⁾ En uafhængig kontrol kan foretages af både et offentligt og et privat organ.

⁽⁵⁸⁾ Det gælder også, uanset om den pågældende støttemodtager samtidig indrømmer en afgiftsfritagelse eller lempelse ifølge kapitel 4.

⁽⁵⁹⁾ Der vil ikke blive foretaget en detaljeret vurdering af fritagelser for og lempelser af miljøafgifter, der er omfattet af kapitel 4 i disse retningslinjer. Derimod vil der blive foretaget en detaljeret vurdering af støtte ydet i overensstemmelse med kapitel 3 i form af skattemæssig støtte, hvis lofterne i dette punkt overskrides.

- (162) Under alle omstændigheder skal støttebeløb til producenter, som overstiger det støttebeløb, der følger af alternativ 1 (se punkt 109), for driftsstøtte til vedvarende energikilder, geninvesteres af virksomhederne i vedvarende energikilder i overensstemmelse med afsnit 3.1.6.1.

(163) Forudsat at medlemsstaterne er samarbejdsvillige og tilvejebringer tilstrækkelige oplysninger rettidigt, vil Kommissionen gøre sit bedste for at foretage undersøgelsen hurtigt. Medlemsstaterne opfordres til at tilvejebringe alle de oplysninger, som de mener, kan være nyttige for vurderingen af sagen. Medlemsstaterne kan navnlig tage hensyn til vurderinger af tidligere statsstøtteordninger eller -foranstaltninger, konsekvensanalyser foretaget af den støttetildelende myndighed og andre undersøgelser vedrørende miljøbeskyttelse.

(164) Den detaljerede vurdering er en forholdsmæssig vurdering og afhænger af sagens forretningspotentiale. Når der foretages en detaljeret vurdering, er det derfor ikke nødvendigvis ensbetydende med, at der vil blive indledt en formel undersøgelsesprocedure, selvom det kan være tilfældet for visse foranstaltninger.

5.2. Kriterier for økonomisk vurdering af individuelle sager

(165) Den detaljerede vurdering foretages på grundlag af de positive og negative elementer, der er anført i afsnit 5.2.1 og 5.2.2., som vil blive brugt i tillæg til kriterierne i kapitel 3. De deri fastsatte støtteintensiteter må under ingen omstændigheder overskrides. Endvidere vil den detaljerede vurdering blive gennemført på basis af de specifikke positive og negative elementer, når de er relevante for denne form for støtte.

5.2.1. Støttens positive virkninger

(166) Det forhold, at støtten tilskynder virksomheder til at gøre en miljøbeskyttelsesindsats, som de ellers ikke ville have gjort, udgør det væsentligste positive element, der skal tages i betragtning ved vurderingen af støttens forenelighed med fællesmarkedet.

5.2.1.1. Markedssvigt

(167) Kommissionen vil normalt ikke stille spørgsmål ved, at der er negative eksternaliteter forbundet med visse former for adfærd eller brug af visse varer, der har skadelige virkninger på miljøet. Kommissionen vil imidlertid kontrollere, om statsstøtten er rettet mod dette markedssvigt og har væsentlige konsekvenser for miljøbeskyttelsen. I den forbindelse vil Kommissionen bl.a. være opmærksom på foranstaltningens (målelige) bidrag til miljøbeskyttelse og det tilstræbte miljøbeskyttelsesniveau i forhold til eksisterende fællesskabsstandarder og/eller standarder i andre medlemsstater.

(168) Kommissionen vil også se på forhold, der kan begrunde støtte til tilpasning til nationale standarder, der går videre end fællesskabsstandarderne. Kommissionen vil bl.a. tage hensyn til, hvem støttemodtagerens hovedkonkurrenter er, og hvor de er beliggende, hvilke omkostninger anvendelsen af de nationale standarder (eller handelsordninger for emissionstilladelser) indebærer for støttemodtageren, hvis der ikke bliver ydet støtte, og de sammenlignelige omkostninger ved opfyldelsen af disse standarder for de vigtigste konkurrenter til støttemodtageren.

5.2.1.2. Eget instrument

(169) Der vil blive taget højde for, om statsstøtte er et velegnet instrument til at nå miljøbeskyttelsesmålet, da andre mindre konkurrenceforvridende instrumenter eventuelt kan give de samme resultater, og da statsstøtte kan være i strid med forurenere betaler-princippet.

(170) Ved forenelighedsanalysen vil Kommissionen særligt tage hensyn til eventuelle konsekvensanalyser, som medlemsstaten måtte have foretaget for den påtænkte foranstaltning, herunder overvejelser om at bruge andre politiske løsninger end statsstøtte, og tage hensyn til beviser for, at forurenere betaler-princippet vil blive overholdt.

5.2.1.3. Støttens virkning som en tilskyndelse og nødvendigheden af støtten

(171) Statsstøtte med henblik på miljøbeskyttelse skal altid virke som en tilskyndelse, dvs. den skal få støttemodtageren til at ændre adfærd for at øge miljøbeskyttelsesniveauet. Støtte kan ikke betragtes som nødvendig, udelukkende fordi miljøbeskyttelsen øges. Fordelene ved nye investeringer eller produktionsmetoder er normalt ikke begrænset til miljøvirkningerne.

(172) Ud over beregningen af ekstra omkostninger, der er nævnt i kapitel 3 vil Kommissionen tage hensyn til følgende forhold i sin analyse:

a) **kontrafaktisk situation:** det skal bevises, præcist hvilke foranstaltninger virksomheden ikke ville have truffet uden støtte, f.eks. en ny investering, en mere miljøvenlig produktionsproces og/eller et nyt produkt, der er mere miljøvenligt

b) **forventet miljøvirkning af den ændrede adfærd:** mindst et af følgende forhold skal kunne påvises:

i) *øget miljøbeskyttelsesniveau:* nedbringelse af en bestemt type forurening, der ikke ville være sket uden støtte

ii) *hurtigere gennemførelse af nye standarder:* nedbringelse af forureningen på et tidligere tidspunkt på grund af støtten

c) **produktionsfordele:** hvis der er andre fordele ved investeringen i form af øget kapacitet, produktivitet, lavere omkostninger eller kvalitative fordele, virker støtten normalt i mindre grad som en tilskyndelse. Det er navnlig tilfældet, hvis fordelene i investeringens løbetid er betydelige, eventuelt i et sådant omfang at de ekstra investeringsomkostninger kan tjenes ind selv uden støtte

- d) **markedsvilkår:** på nogle markeder kan der, navnlig på grund af produktimage og mærkning af produktionsmetoder, være et konkurrencemæssigt pres for at bevare et højt miljøbeskyttelsesniveau. Hvis det er godtgjort, at det miljøbeskyttelsesniveau, der følger af støtten, er højere end normalt på markedet, er det mere sandsynligt, at støtten virker som en tilskyndelse
- e) **mulige nye bindende standarder:** hvis der er forhandlinger på fællesskabsniveau om at indføre nye eller strengere bindende standarder, som den pågældende foranstaltning tager sigte på, er virker støtten normalt i mindre grad som en tilskyndelse
- f) **risikoniveau:** hvis der er en særlig risiko for, at investeringen bliver mindre produktiv end forventet, vil støtten normalt i højere grad virke som en tilskyndelse
- g) **rentabilitet:** hvis foranstaltningens rentabilitet er negativ inden for den periode, hvor investeringen fuldt afskrives, eller driftsstøtten forventes at blive betalt, vil støtten under hensyntagen til alle de fordele og risici, der er nævnt i dette punkt, normalt virke som en tilskyndelse.
- (173) Hvis en virksomhed tilpasser sig en national standard, der går videre end fællesskabsstandarderne eller indføres, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder, vil Kommissionen kontrollere, at støttemodtageren ville være blevet påvirket mærkbart, hvad angår øgede omkostninger, og ikke ville have været i stand til at bære omkostningerne ved en øjeblikkelig gennemførelse af nationale standarder.
- 5.2.1.4. Støttens proportionalitet
- (174) Medlemsstaterne bør godtgøre, at støtten er nødvendig, at beløbet holdes på et minimum, og at udvælgelsesproceduren er proportional. Kommissionen vil i sin analyse tage følgende forhold i betragtning:
- a) **nøjagtig beregning af de støtteberettigede omkostninger:** bevis for, at de støtteberettigede omkostninger er begrænset til de ekstra investeringsomkostninger, der er nødvendige for at nå miljøbeskyttelsesniveauet
- b) **udvælgelsesprocedure:** udvælgelsesproceduren skal foregå på en ikke-diskriminerende, klar og åben måde og må ikke unødvendigt udelukke virksomheder, der eventuelt konkurrerer med projekter med samme miljømål. Udvalgsproceduren bør føre til udvælgelse af støttemodtagere, der kan opfylde miljømålsætningen med det laveste støttebeløb eller på den mest omkostningseffektive måde
- c) **begrænsning af støtten til et minimum:** bevis for, at støtten ikke overstiger den forventede manglende rentabilitet, herunder et normalt afkast i det tidsrum, hvor investeringen afskrives.
- 5.2.2. *Analyse af forvriddningen af konkurrence- og samhandelsvilkårene*
- (175) Når Kommissionen skal vurdere støtteforanstaltningens negative virkninger, vil den fokusere analysen af konkurrenceforvriddningen på miljøstøttens forventede virkning for konkurrencen mellem virksomheder på de berørte produktmarkeder ⁽⁶⁰⁾.
- (176) Hvis støtten er proportionel, bl.a. hvis beregningen af ekstra investeringer eller driftsomkostninger tager højde for alle virksomhedens fordele, må den negative virkning forventes at blive begrænset. Selv støtte, der er nødvendig og proportionel, for at en given virksomhed kan øge miljøbeskyttelsesniveauet, kan imidlertid, som nævnt i afsnit 1.3.6., medføre en ændret adfærd hos støttemodtageren, der forvrider konkurrencen. En profitsøgende virksomhed vil normalt kun øge miljøbeskyttelsesniveauet ud over de bindende standarder, hvis den mener, at det i hvert fald marginalt vil give virksomheden en vis fordel.
- (177) Indledningsvis vil Kommissionen vurdere, om det er sandsynligt, at støttemodtageren bliver i stand til at øge eller fastholde sin omsætning som følge af støtten. Kommissionen vil navnlig tage følgende forhold i betragtning:
- a) **reduktion af eller kompensation for produktionsomkostningerne pr. enhed:** hvis det nye udstyr ⁽⁶¹⁾ reducerer produktionsomkostningerne pr. enhed i forhold til en situation uden støtte, eller hvis støtten kompenserer for en del af driftsomkostningerne, er det sandsynligt, at støttemodtageren vil øge sin omsætning. Jo større priselasticitet for det pågældende produkt, jo større konkurrenceforvriddning
- b) **mere miljøvenlige produktionsprocesser:** hvis støttemodtageren opnår en mere miljøvenlig produktionsproces, og hvis det er normalt ved hjælp af mærkning og produktimage at foretage en produktdifferentiering i forhold til forbrugerne på grundlag af niveauet af miljøbeskyttelse, er det sandsynligt, at støttemodtageren vil kunne øge sin omsætning. Jo større forbrugernes præference for miljøvenlige produkter er, jo større vil konkurrenceforvriddningen være

⁽⁶⁰⁾ En række markeder kan blive påvirket af støtten, da støttens virkning måske ikke kan begrænses til markedet for den aktivitet, der støttes, men spredes til andre markeder, der står i forbindelse med det i forudgående, efterfølgende eller komplementære led, eller hvor støttemodtageren allerede er aktiv eller forventes at blive aktiv i den nærmeste fremtid.

⁽⁶¹⁾ Beregningen af ekstra omkostninger tager måske ikke fuldt ud højde for alle driftsgevinsterne, da driftsgevinsterne ikke fradrages i investeringsløbetid. Endvidere kan det være vanskeligt at tage højde for visse driftsgevinster f.eks. i forbindelse med øget produktivitet og øget produktion med uændret kapacitet.

- c) **nyt produkt:** hvis støttemodtageren opnår et produkt, der er nyt eller af bedre kvalitet, er det sandsynligt, at det vil øge virksomhedens omsætning og give en »first mover«-fordel. Jo større forbrugernes præference for miljøvenlige produkter er, jo større vil konkurrenceforvridningen være.

5.2.2.1. Dynamiske incitamenter/fortrængning

- (178) Statsstøtte til miljøbeskyttelse kan bruges strategisk til at fremme innovative miljøvenlige teknologier med sigte på at give nationale producenter en »first mover«-fordel. Støtten kan derfor forvråde de dynamiske incitamenter og fortrænge investeringer i den pågældende teknologi i andre medlemsstater og føre til en koncentration af den pågældende teknologi i en enkelt medlemsstat. Jo mere konkurrenterne reducerer deres innovative indsats i forhold til en kontrafaktisk situation uden støtte, jo større vil denne virkning være.

- (179) Kommissionen vil i sin analyse tage følgende forhold i betragtning:

- a) **støttebeløbets størrelse:** Jo højere støttebeløbet er, jo mere sandsynligt er det, at en del af støtten kan forvråde konkurrencen. Det gælder navnlig, hvis støttebeløbet er højt i forhold til omfanget af støttemodtagerens normale virksomhed
- b) **støttens hyppighed:** Hvis en virksomhed gentagne gange modtager støtte, er det mere sandsynligt, at det vil forvråde dynamiske incitamenter
- c) **støttens varighed:** Hvis der ydes driftsstøtte i en lang periode, øger det sandsynligheden for konkurrenceforvridning
- d) **gradvis nedsættelse af støtten:** Hvis driftsstøtte nedsættes gradvis, vil virksomheden have et incitament til at forbedre effektiviteten, og forvridningen af de dynamiske incitamenter vil derfor blive reduceret med tiden
- e) **forberedelse til at opfylde nye standarder:** Hvis støtten sætter den pågældende virksomhed i stand til at opfylde de nye fællesskabsstandarder, der forventes vedtaget i den nærmeste fremtid, vil den støttede investering nedbringe omkostningerne ved de investeringer, som virksomheden under alle omstændigheder skulle have foretaget
- f) **niveauet af de bindende standarder i forhold til miljømålene:** Jo lavere niveauet for de bindende krav er, jo større er risikoen for, at det ikke er nødvendigt at yde støtte til at gå videre end de bindende krav, og at støtte vil fortrænge investeringer eller blive brugt på en måde, der forvråder de dynamiske incitamenter

- g) **risiko for krydssubsidiering:** Hvis virksomheden fremstiller en lang række produkter eller fremstiller det samme produkt med en konventionel og en miljøvenlig produktionsproces, er risikoen for krydssubsidiering større

- h) **teknologisk neutralitet:** Hvis en foranstaltning kun fokuserer på en enkelt teknologi, er risikoen for at forvråde de dynamiske incitamenter større

- i) **konkurrerende innovation:** Hvis udenlandske konkurrenter udvikler konkurrerende teknologier (konkurrerende innovation), er der større sandsynlighed for, at støtten vil forvråde de dynamiske incitamenter.

5.2.2.2. Støtte til at holde ineffektive virksomheder i gang

- (180) Statsstøtte til miljøbeskyttelse kan være berettiget som en overgangsmekanisme på vej mod en fuldstændig allokering af miljønegative eksternaliteter. Der bør ikke ydes unødvendig støtte til virksomheder, som ikke er i stand til at tilpasse sig mere miljøvenlige standarder og teknologier på grund af deres ringe effektivitet. Kommissionen vil i sin analyse tage følgende forhold i betragtning:

- a) **type støttemodtagere:** Hvis støttemodtageren har et forholdsvis lavt produktivetsniveau og er i en dårlig finansiel situation, er det mere sandsynligt, at støtten vil bidrage til kunstigt at fastholde virksomheden på markedet
- b) **overkapacitet i den sektor, støtten ydes til:** I sektorer med overkapacitet er der større risiko for, at investeringsstøtte vil understøtte overkapaciteten og bevare ineffektive markedsstrukturer
- c) **normal adfærd i den sektor, støtten er rettet mod:** Hvis andre virksomheder i sektoren har nået samme miljøbeskyttelsesniveau uden støtte, er det mere sandsynligt, at støtten vil tjene til at bevare ineffektive markedsstrukturer. Det vil sige, at jo ringere beviserne er for, at forurenere betaler-princippet overholdes af støttemodtageren, og jo større andelen af de eksterne miljøomkostninger, der internaliseres af støttemodtagerens konkurrenter, er, jo større vil konkurrenceforvridningen være
- d) **støttens relative betydning:** Jo større reduktion/kompensation, hvad angår variable produktionsomkostninger, jo større vil konkurrenceforvridningen være

- e) **udvælgelsesprocedure:** Hvis udvælgelsesproceduren foregår på en ikke-diskriminerende og åben måde, er det mindre sandsynligt, at støtten vil bidrage til kunstågt at holde virksomheder på markedet. Jo mere omfattende et tilskud er (hvad angår dækning af det relevante marked), og jo mere konkurrencepræget (hvad angår auktioner/udbud), jo mindre vil konkurrenceforvridningen være
- f) **selektivitet:** Hvis den foranstaltning, der giver anledning til støtten, dækker et forholdsvis stort antal potentielle støttemodtagere, hvis den dækker alle virksomheder på det relevante marked, og hvis den ikke udelukker virksomheder, der kunne forfølge samme miljømål, er det mindre sandsynligt, at støtten vil holde ineffektive virksomheder på markedet.

5.2.2.3. Markedsstyrke/ekskluderende adfærd

- (181) Støtte til miljøbeskyttelse til en støttemodtager kan bruges af støttemodtageren til at styrke eller opretholde markedsstyrken på det pågældende produktmarked. Kommissionen vil vurdere den pågældende støttemodtagers markedsstyrke, inden der ydes støtte, og den ændring i markedsstyrken, der kan forventes som følge af støtten. Støtte til miljøbeskyttelse til en støttemodtager med en betydelig markedsstyrke kan bruges af støttemodtageren til at styrke eller opretholde markedsstyrken gennem en yderligere differentiering af produkterne eller en udelukkelse af konkurrenter. For så vidt angår markedsstyrke, vil Kommissionen sandsynligvis ikke have konkurrencemæssige betænkeligheder på markeder, hvor den enkelte støttemodtagers markedsandel ikke overstiger 25 %, og på markeder, hvor markedskoncentrationen ifølge Herfindahl-Hirschman-indekset ikke overstiger 2 000.
- (182) Kommissionen vil i sin analyse tage følgende forhold i betragtning:

- a) **støttemodtagerens markedsstyrke og markedsstrukturen:** Når modtageren allerede har en dominerende stilling på det berørte marked⁽⁶²⁾, kan støtteforanstaltningen styrke denne dominans ved yderligere at svække det konkurrencemæssige pres, som konkurrenterne kan lægge på den støttemodtagende virksomhed
- b) **nye markedsdeltagere:** Hvis støtten vedrører produktmarkeder eller teknologier, der konkurrerer med produkter, hvor støttemodtageren er en etableret virksomhed med markedsstyrke, kan støtten bruges strategisk til at forhindre nye markedsdeltagere. Hvis støtten således ikke er tilgængelig for potentielle nye markedsdeltagere, er der større risiko for konkurrenceforvridning

⁽⁶²⁾ En række markeder kan blive påvirket af støtten, da støttens virkning måske ikke kan begrænses til markedet for den aktivitet, der støttes, men spredes til andre tilknyttede markeder i forudgående, efterfølgende eller komplementære led, eller støttemodtageren allerede er aktiv eller forventes at blive aktiv på markedet i den nærmeste fremtid.

- c) **produktdifferentiering og prisdiskrimination:** Støtten kan have den negative virkning, at den fremmer støttemodtagerens produktdifferentiering og prisdiskrimination til skade for forbrugerne
- d) **køberstyrke:** Hvis der er stærke købere på markedet, er det mindre sandsynligt, at en støttemodtager med markedsstyrke kan øge priserne i forhold til stærke købere. Jo mere køberstyrke, jo mindre sandsynligt er det, at støtten vil skade forbrugerne.

5.2.2.4. Virkninger for samhandel og beliggenhed

- (183) Statsstøtte til miljøbeskyttelse kan betyde, at nogle områder får gunstigere produktionsbetingelser, bl.a. på grund af forholdsvis lavere produktionsomkostninger som følge af støtten eller på grund af højere produktionsstandarder opnået gennem støtten. Det kan føre til, at virksomheder flytter til de støttede områder, eller at samhandelsstrømmene forskybnes til de støttede områder.
- (184) På den måde vil støtten gavne medlemsstaten på det produktmarked, der er berørt af støtten, og på råvaremarkederne.
- (185) Kommissionen vil i sin analyse tage højde for, om det er godtgjort, at støttemodtageren har overvejet andre beliggenheder for sin investering, i hvilket tilfælde det er mere sandsynligt, at støtten vil have betydelige konkurrenceforvridende virkninger.

5.2.3. Afvejning og beslutning

- (186) I lyset af ovennævnte positive og negative elementer afvejer Kommissionen virkningerne af foranstaltningen og afgør, om de deraf følgende forvridninger påvirker samhandelsvilkårene negativt i et omfang, der strider mod den fælles interesse. De positive og negative virkninger bør helst udtrykkes ved hjælp af de samme referencetal (f.eks. sparede eksterne omkostninger sammenholdt med indtægts-tab for konkurrenten udtrykt i valutaenhed).
- (187) Generelt gælder det, at jo større miljøfordelen er, og jo mere klart det er fastslået, at støttebeløbet er begrænset til det minimum, der er nødvendigt, jo større er sandsynligheden for en positiv vurdering. Omvendt jo flere tegn der er på, at støtten vil forvride konkurrencen væsentligt, jo mindre er sandsynligheden for en positiv vurdering. Hvis de forventede positive virkninger er betydelige, og forvridningen forventes at blive meget væsentlig, vil vurderingen afhænge af, i hvilket omfang de positive virkninger anses for at opveje de negative virkninger.

- (188) Kommissionen kan vælge ikke at gøre indsigelse over for den anmeldte støtteforanstaltning uden at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, eller den kan efter den formelle undersøgelsesprocedure i artikel 6 i forordning nr. (EF) 659/1999, afslutte proceduren med en beslutning i henhold til nævnte forordnings artikel 7. Hvis Kommissionen vedtager en betinget beslutning som omhandlet i nævnte forordnings artikel 7, stk. 4, vil den f.eks. kunne overveje at knytte følgende betingelser til beslutningen, der skal begrænse forvriddingerne og virkningen for samhandelen og stå i et rimeligt forhold til formålet:
- lavere støtteintensiteter** end de maksimumintensiteter, der er tilladt ifølge kapitel 3
 - adskillelse af regnskaber** for at undgå krydssubsidiering fra et marked til et andet, når støttemodtageren er aktiv på flere markeder
 - yderligere krav for at forbedre miljøvirkningen** af foranstaltningen
 - ingen diskriminering** af andre potentielle støttemodtagere (reduceret selektivitet).

6. KUMULERING

- (189) De støtteløfter, der er fastsat i disse retningslinjer, finder anvendelse, uanset om støtten til det pågældende projekt udelukkende finansieres med statsmidler eller delvist finansieres af EU.
- (190) Støtte, der godkendes i henhold til disse retningslinjer, kan ikke kumuleres med anden statsstøtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1, eller med andre former for EU-finansiering, hvis en sådan kumulering fører til en støtteintensitet, der er højere end angivet i disse retningslinjer. Når udgifter, som er berettiget til støtte til miljøbeskyttelse, er helt eller delvis berettiget til støtte til andre formål, gælder det mest fordelagtige loft i henhold til gældende regler for den fælles del.
- (191) Støtte til miljøbeskyttelse kan ikke kumuleres med de minimis-støtte, hvad angår de samme støtteberettigede omkostninger, hvis en sådan kumulering vil føre til en støtteintensitet, der er højere end tilladt ifølge disse retningslinjer.

7. AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

7.1. Årlig indberetning

- (192) I overensstemmelse med kravene i forordning nr. 659/1999 og Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93⁽⁶³⁾ skal medlemsstaterne indsende årlige rapporter til Kommissionen.

⁽⁶³⁾ EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1935/2006 (EUT L 407 af 30.12.2006, s. 1).

- (193) Ud over kravene i de nævnte bestemmelser, skal de årlige rapporter om støtte til miljøbeskyttelse for hver enkelt godkendt foranstaltning indeholde følgende oplysninger for store virksomheders vedkommende:
- støttemodtagernes navn
 - støttebeløb pr. støttemodtager
 - støtteintensitet
 - en beskrivelse af foranstaltningens formål og den form for miljøbeskyttelse, den skal fremme
 - de aktivitetssektorer, hvor de støttede projekter er iværksat
 - en redegørelse for, hvordan kriteriet om støttens virkning som tilskyndelse er blevet opfyldt, navnlig ved hjælp af de indikatorer og kriterier, der er nævnt i kapitel 5.

- (194) I tilfælde af afgiftsfritagelser eller afgiftslempelser skal medlemsstaterne kun fremsende de relevante lovtekster om indførelse af støtten, og præcisere, hvilke kategorier af virksomheder der indrømmes afgiftslempelser eller afgiftsfritagelser, og hvilke økonomiske sektorer der er mest berørt af disse afgiftslempelser eller afgiftsfritagelser.

- (195) Årsrapporterne offentliggøres på Kommissionens websted.

7.2. Åbenhed

- (196) Kommissionen finder, at der er behov for yderligere foranstaltninger for at øge åbenheden omkring statsstøtte i Fællesskabet. Det er især nødvendigt at sikre, at medlemsstaterne, økonomiske beslutningstagere, de berørte parter og Kommissionen selv har nem adgang til den fulde ordlyd af alle gældende støtteordninger på miljøområdet.
- (197) Dette vil nemt kunne lade sig gøre ved at etablere websteder med de relevante links. Når Kommissionen undersøger støtteordninger på miljøområdet, vil den derfor konsekvent kræve, at den pågældende medlemsstat offentliggør den fulde ordlyd af alle endelige støtteordninger på internettet, og at medlemsstaten oplyser internetadressen til Kommissionen. Ordningen må ikke gennemføres, før oplysningerne er offentliggjort på internettet.

7.3. Overvågning og evaluering

- (198) Medlemsstaterne skal føre detaljerede fortegnelser over tildeling af støtte til alle miljøforanstaltninger. Disse fortegnelser, der skal indeholde alle de oplysninger, der er nødvendige for at kunne afgøre, om de støtteberettigede omkostninger og den maksimalt tilladte støtteintensitet er overholdt, skal opbevares i ti år fra datoen for tildeling af støtte og fremsendes til Kommissionen efter anmodning.

(199) Kommissionen vil anmode medlemsstaterne om disse oplysninger, så den kan foretage en evaluering af disse retningslinjer fire år efter deres offentliggørelse ⁽⁶⁴⁾.

7.4. Egnede foranstaltninger

(200) Kommissionen foreslår hermed på grundlag af EF-traktatens artikel 88, stk. 1, medlemsstaterne følgende egnede foranstaltninger vedrørende hver deres eksisterende støtteordninger på miljøområdet:

medlemsstaterne bør om nødvendigt ændre sådanne ordninger for at bringe dem i overensstemmelse med disse retningslinjer senest 18 måneder efter offentliggørelsen af retningslinjerne, dog med følgende undtagelser:

- i) medlemsstaterne bør i nødvendigt omfang ændre støtteordninger i form af afgiftslempelser eller afgiftsfritagelser omfattet af direktiv 2003/96/EF inden den 31. december 2012
 - ii) de nye loft i punkt 160 for individuelle projekter gælder fra den første dag efter offentliggørelsen af retningslinjerne i *Den Europæiske Unions Tidende*
 - iii) forpligtelsen til at fremlægge mere detaljerede årsrapporter vil gælde for støtte ydet ifølge eksisterende støtteordninger fra 1. januar 2009.
- (201) Medlemsstaterne bedes give deres udtrykkelige, ubetingede samtykke til disse foreslåede egnede foranstaltninger senest to måneder efter datoen for offentliggørelsen af disse retningslinjer i *Den Europæiske Unions Tidende*. Modtager Kommissionen ikke noget svar, vil den antage, at den pågældende medlemsstat ikke kan tilslutte sig de foreslåede foranstaltninger.

7.5. Anvendelse, gyldighed og revision

- (202) Disse retningslinjer vil blive anvendt fra den første dag efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* og erstatter EF-retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse af 3. februar 2001 ⁽⁶⁵⁾.
- (203) Disse retningslinjer vil finde anvendelse indtil den 31. december 2014. Kommissionen kan efter høring af medlemsstaterne ændre retningslinjerne inden denne dato på grundlag af vigtige konkurrence- eller miljøpolitiske overvejelser eller under hensyntagen til andre fællesskabspolitikker eller internationale forpligtelser. Sådanne ændringer kan særligt være nødvendige i lyset af kommende internationale aftaler vedrørende klimaændringer og kommende europæisk lovgivning om klimaændringer. Fire år efter datoen for offentliggørelsen af disse retningslinjer vil Kommissionen foretage en evaluering af retningslinjerne baseret på faktuelle oplysninger og resultatet af omfattende høringer udført af Kommissionen, bl.a. på grundlag af oplysninger fremsendt af medlemsstaterne. Resultatet af evalueringen vil blive forelagt for Europa-Parlamentet, Regionsudvalget, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og medlemsstaterne.
- (204) Kommissionen vil anvende disse retningslinjer på alle anmeldte støtteforanstaltninger, hvorom den skal træffe afgørelse, efter at retningslinjerne er blevet offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* anvender, uanset om foranstaltningerne var anmeldt inden offentliggørelsen. Dette omfatter individuel støtte ydet ifølge godkendte støtteordninger, der er anmeldt til Kommissionen i medfør af en forpligtelse til at anmelde sådan støtte individuelt.
- (205) I overensstemmelse med Kommissionens meddelelse om fastlæggelse af reglerne for vurdering af ulovlig statsstøtte ⁽⁶⁶⁾, vil Kommissionen i tilfælde af ikke-anmeldt støtte anvende:
- a) disse retningslinjer, hvis støtten er ydet efter deres offentliggørelse
 - b) de rammebestemmelser, der var gældende på tidspunktet for tildelingen af støtte, i alle andre tilfælde.

⁽⁶⁷⁾ Medlemsstaterne kan i dette forløb ønske at fremlægge egne ex post-evalueringer af ordninger og individuelle foranstaltninger til støtte for Kommissionens analyse.

⁽⁶⁸⁾ EFT C 37 af 3.2.2001, s. 3.

⁽⁶⁹⁾ EFT C 119 af 22.5.2002, s. 22.

BILAG

TABEL OVER STØTTEINTENSITETER FOR INVESTERINGSSTØTTE SOM EN DEL AF DE STØTTEBERETTIGEDE OMKOSTNINGER

	Små virksomheder	Mellemstore virksomheder	Store virksomheder
Støtte til virksomheder, der går videre end fællesskabs-standarderne eller øger miljøbeskyttelsesniveauet, hvor der ikke er vedtaget fællesskabsstandarder	70 % 80 % hvis økoinnovation 100 % hvis udbudsprocedure	60 % 70 % hvis økoinnovation 100 % hvis udbudsprocedure	50 % 60 % hvis økoinnovation 100 % hvis udbudsprocedure
Støtte til miljøundersøgelser	70 %	60 %	50 %
Støtte til tidlig tilpasning til nye fællesskabsstandarder			
— mere end 3 år	25 %	20 %	15 %
— mellem 1 og 3 år	20 %	15 %	10 %
før ikrafttrædelse			
Støtte til affaldshåndtering	70 %	60 %	50 %
Støtte til vedvarende energikilder	80 % 100 % hvis udbudsprocedure	70 % 100 % hvis udbudsprocedure	60 % 100 % hvis udbudsprocedure
Støtte til energibesparelser	80 %	70 %	60 %
Støtte til kraftvarme-produktion	100 % hvis udbudsprocedure	100 % hvis udbudsprocedure	100 % hvis udbudsprocedure
Støtte til fjernvarme baseret på konventionel energi	70 % 100 % hvis udbudsprocedure	60 % 100 % hvis udbudsprocedure	50 % 100 % hvis udbudsprocedure
Støtte til rensning af forurenede grunde	100 %	100 %	100 %
Støtte til flytning af virksomheder	70 %	60 %	50 %